

Területi kohéziós és az Új Magyarország Fejlesztési Terv

Forman Balázs

2009. 05. 21.

Map 1-1 Global integration zones

Accessibility to the nearest MEGA by truck - travel time to reach the nearest MEGA in minutes

- up to 120
- 120 to below 180
- 180 to below 240
- 240 to below 300
- 300 and more

Travel times of one hour or less by air or rail between 71 MEGAs in 2003

Decision-making functions outside MEGA's by significance

- Global significance
- European significance
- National/transnational significance
- Regional significance
- Local significance

Metropolitan European Growth Areas (MEGA) by functional importance of global, European, national and transnational significance

Size according to average value of related significance of functions

Potential European Global Integration Zones (EGIZ)*

- Strong Potential European Integration Zone
- Potential extension with improved accessibility
- Future Potential European Integration Zone
- Potential extension with improved accessibility
- Global integration hinge region

© EuroGeographics Association for administrative boundaries
Regional level: NUTS 2
Origin of data: ESPON 1.1.1 Nordregio
ESPON 1.2.1 INRETS
Cyprus: data for government controlled areas only; no data on accessibility for remote areas
Source: ESPON database

*The Potential European Integration Zones (EGIZ) were delineated on the basis of accessibility to the nearest MEGA (regional centres) and the travel time connections. The nucleus consists of at least one MEGA covering all functions of European significance

**Globális
versenyképességi
és integrációs
zónák
(ESPON 2006)
MEGA területek**

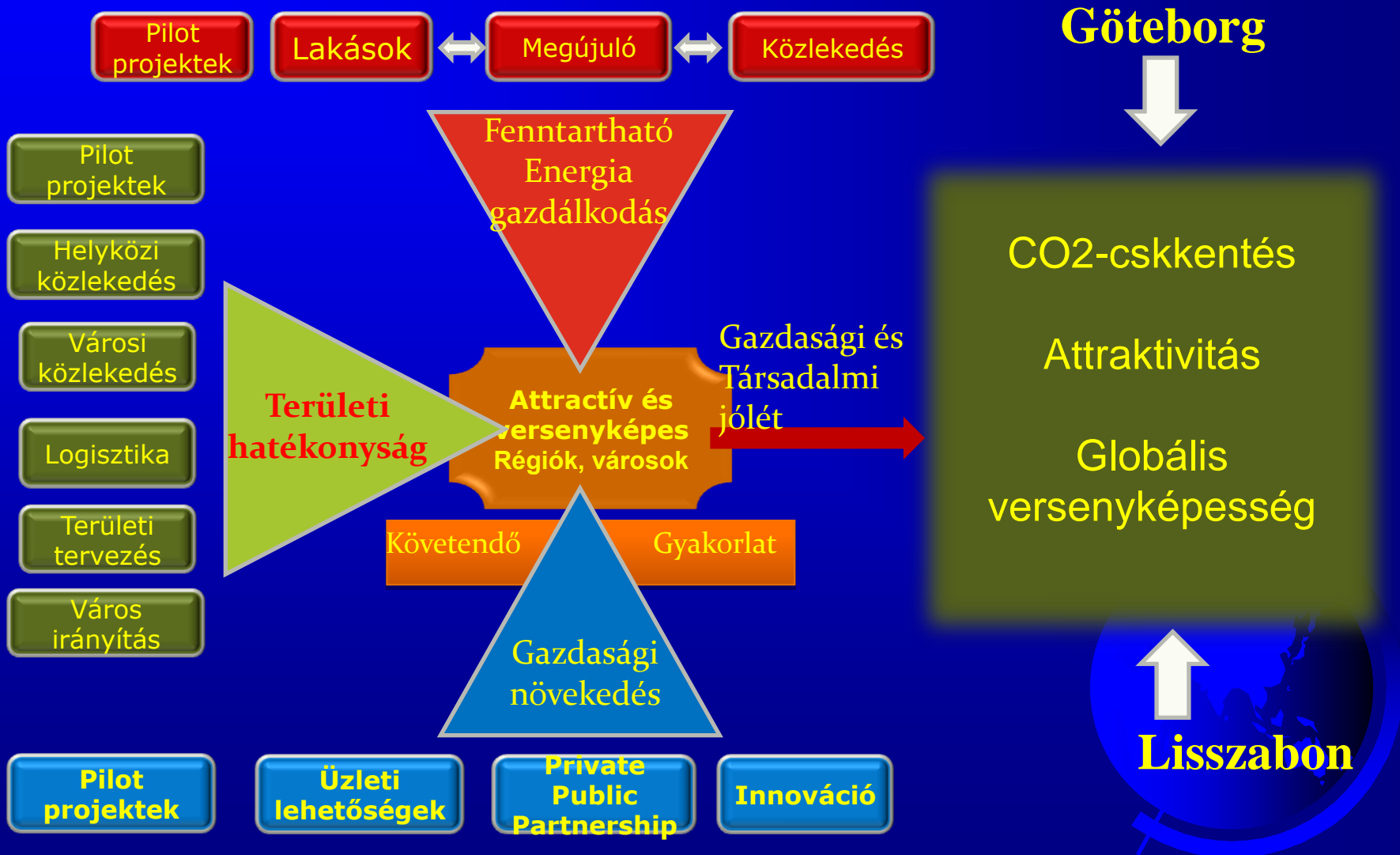

A versenyképesség földrajzi szintjei

- Az üzleti környezet és a megvalósított gazdaságpolitika **minden földrajzi szinten hozzájárul** a versenyképességhez
- A versenyképességet meghatározó vállalatok legyenek minden **regionális és helyi szinten**
- A gazdaságpolitika kiemelt feladata, hogy a **versenyképesség elérésének felelősségét allokálja** a különböző földrajzi és közigazgatási szintek között

Gazdasági növekedés új modellje

Az ipari termelés és a szolgáltatások változása

Ipari bázisú gazdaság

‘Termelj és értékesíts’
‘Fogyasztási cikkek az elitnek’

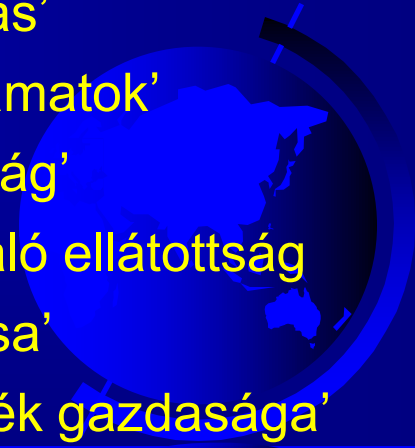
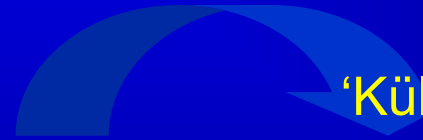
‘Tümegtermékek piaca’
‘Tulajdonosok érdeke’
‘Vállalati kormányzás’
‘Just in Time’
‘Helyi gazdaság’
‘Információk aszimmetriája’

‘Csökkenő hozadék gazdasága’

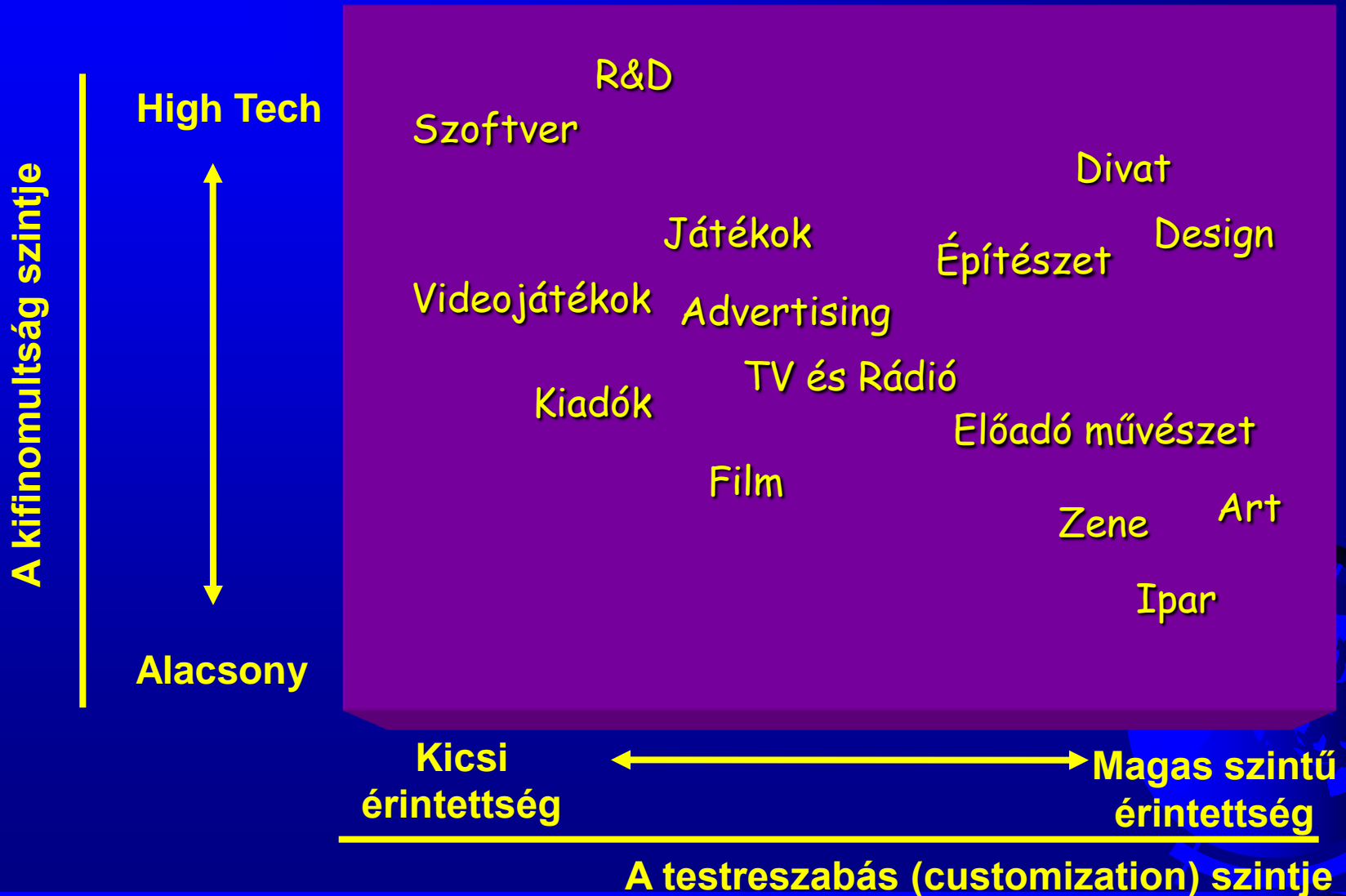
Tudásbázisú gazdaság

‘Érzékeny és felelős’
‘Fogyasztási cikkek mindenkinek’

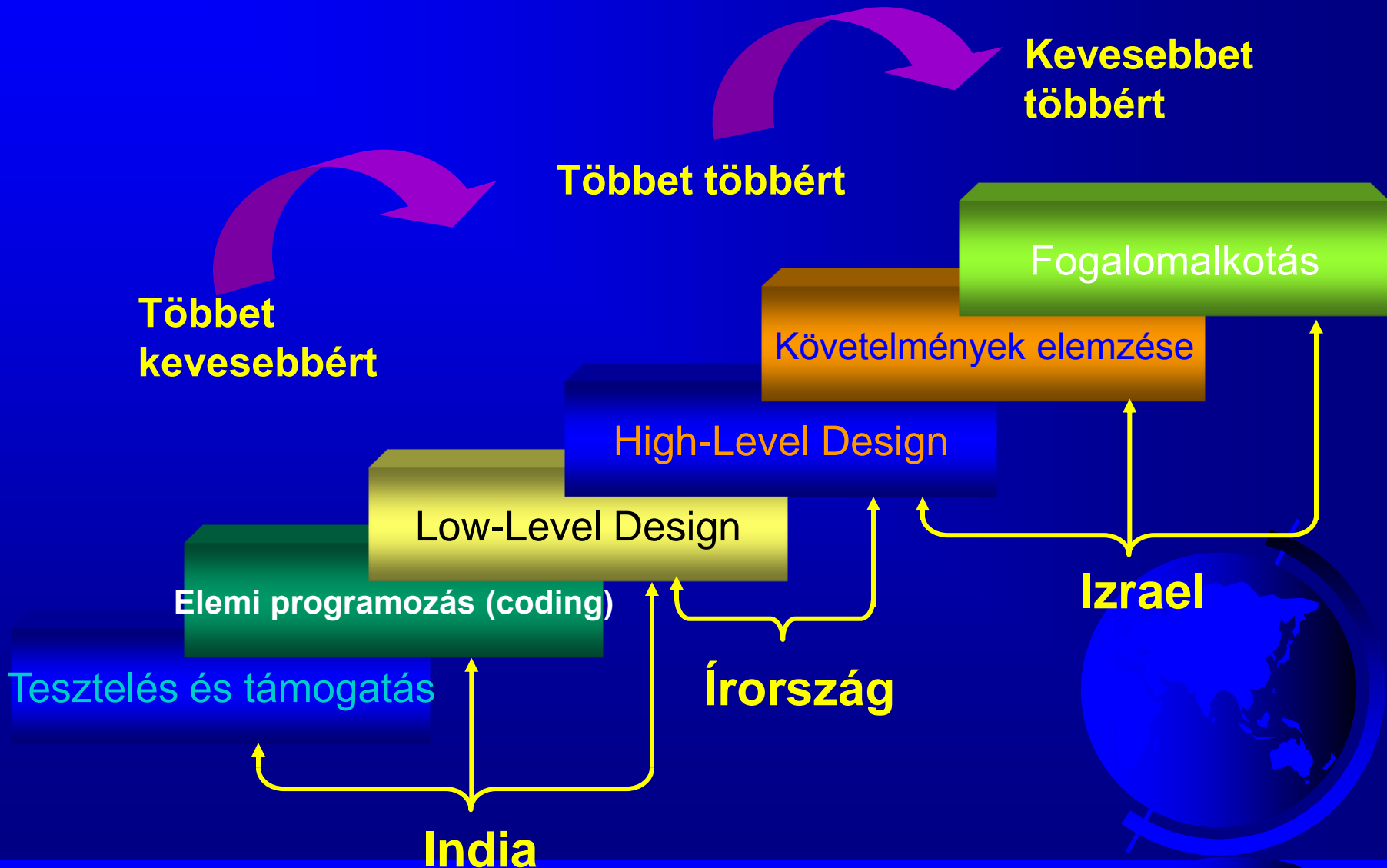
‘Különleges termékek piaca’
‘Előnyökhöz való hozzáférés’
‘Piaci kormányzás’
‘Valós idejű folyamatok’
‘Globális gazdaság’
‘Információval való ellátottság demokratizálódása’
‘Növekvő hozadék gazdasága’

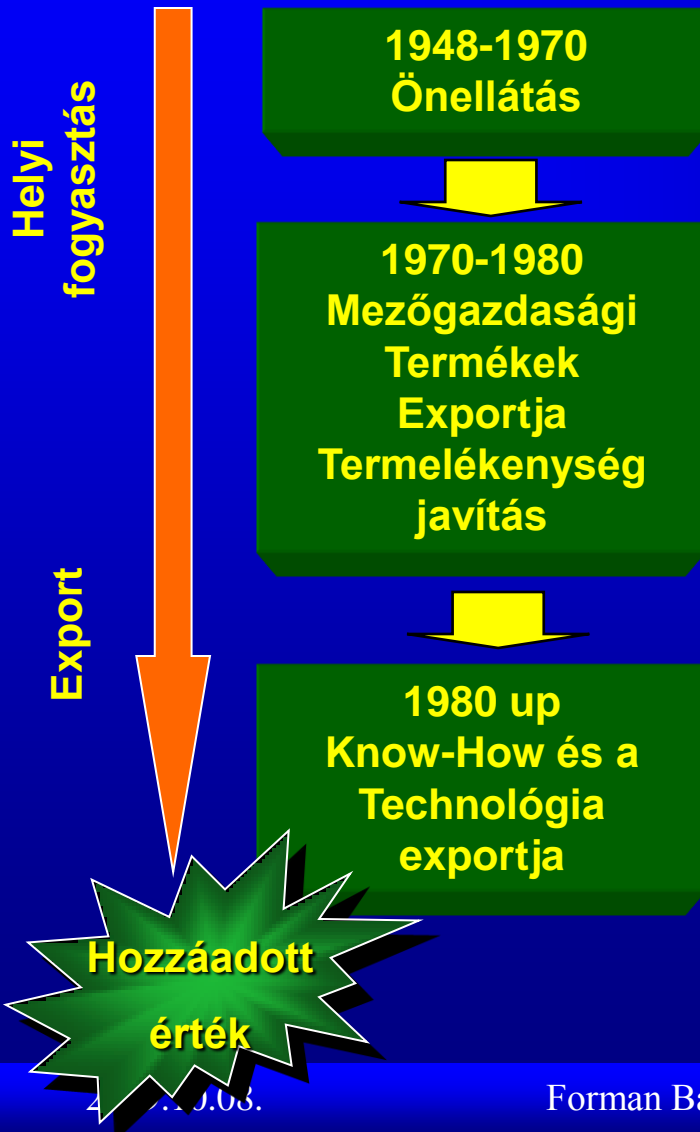
A kreatív iparágak fejlődése

Értékteremtés a szoftveriparban

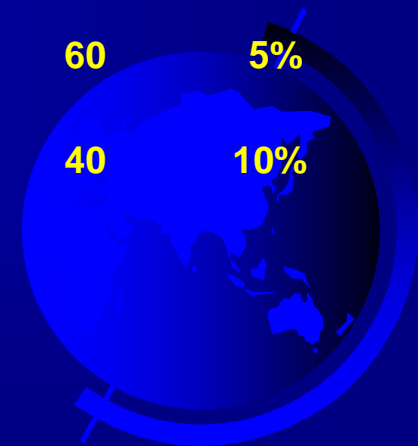

Izrael mezőgazdasági ipara

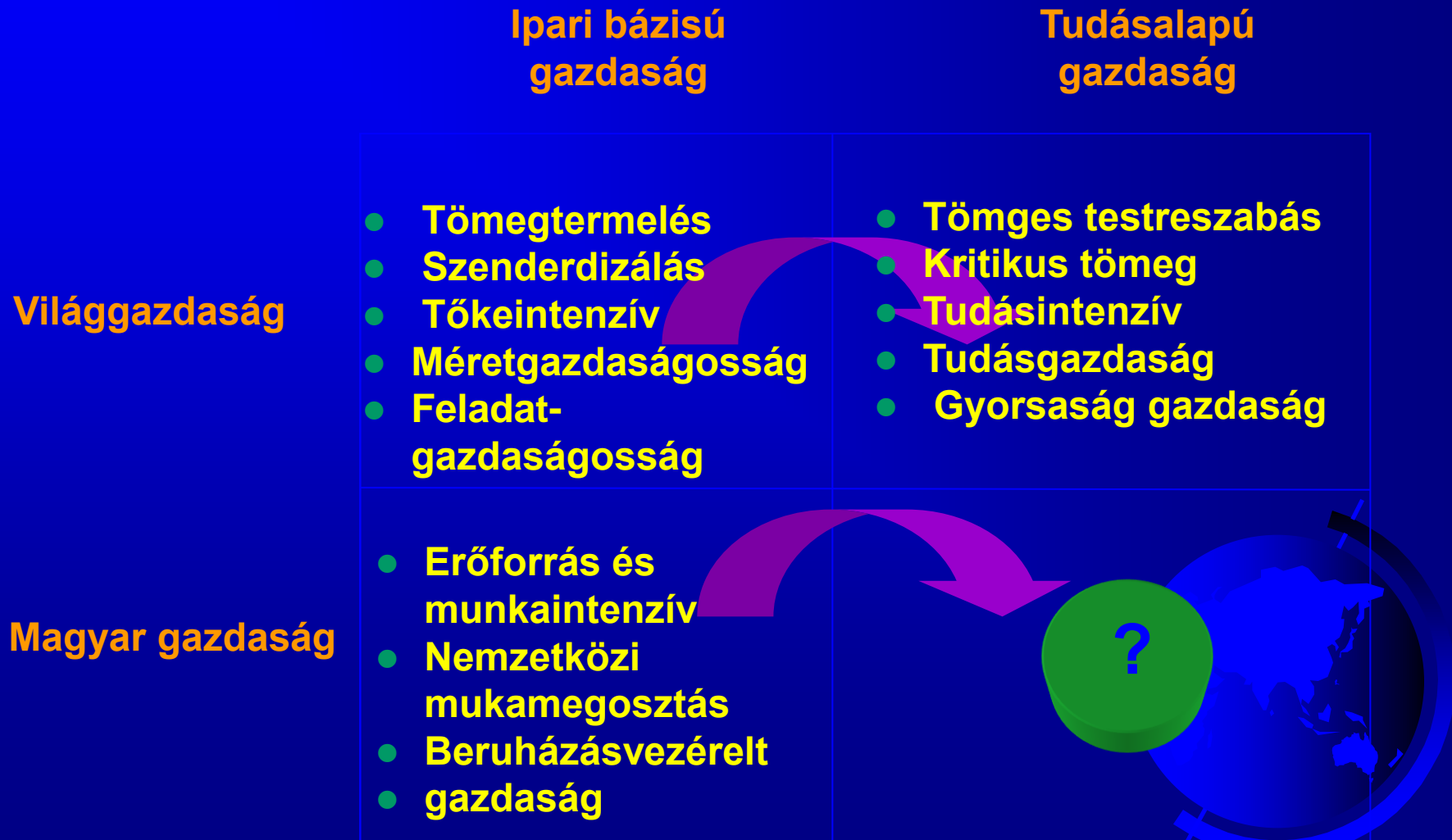

Mezőgazdasági termelés

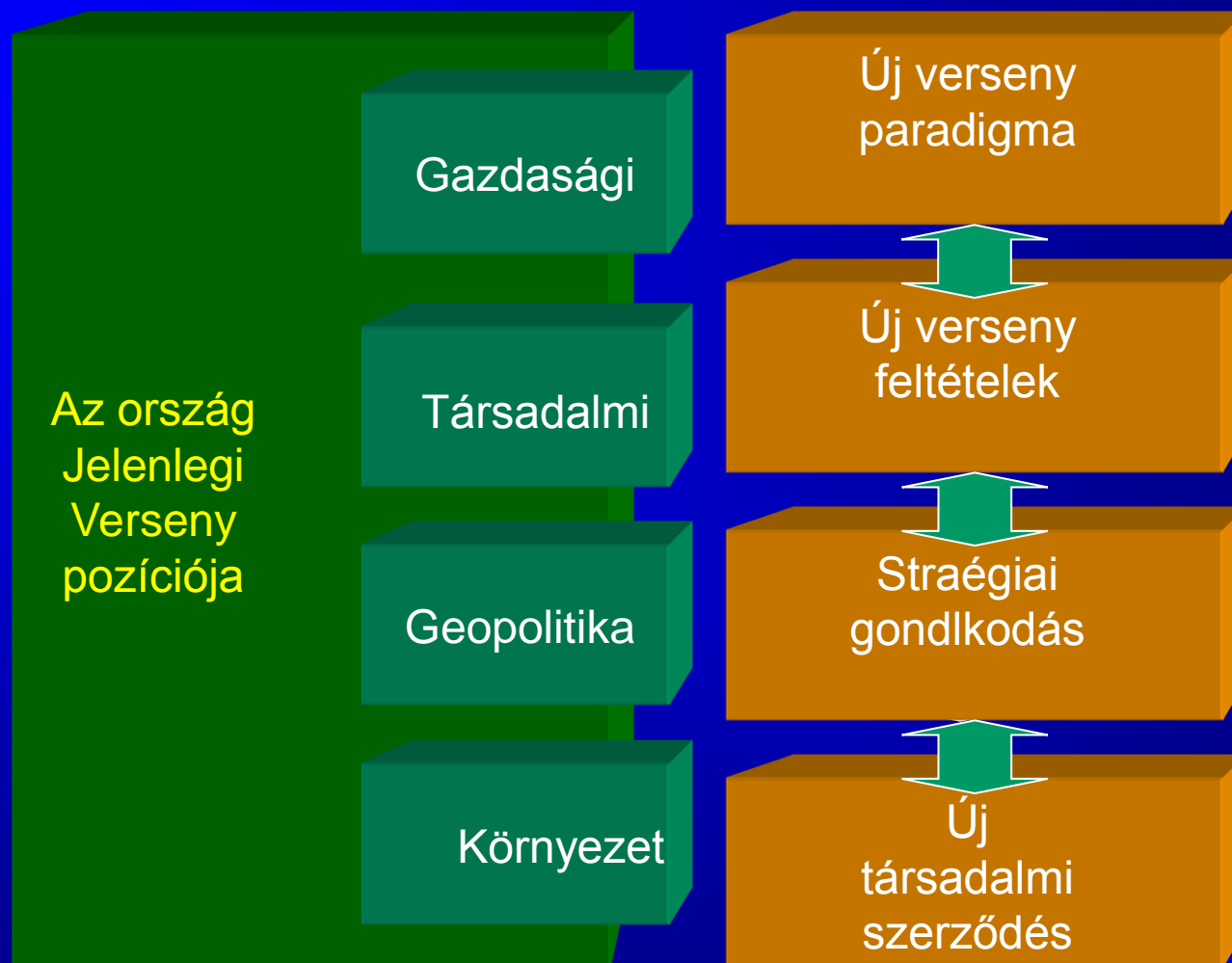
1000 tonna	1967	1982	Növekedési ráta
Zöldségfélék	70	165	6%
Citrusfélék	98	160	3%
Más gyümölcsök	30	80	7%
Gabonafélék	30	60	5%
Szarvasmarha	10	40	10%

Hogyan versenyezhet Magyarország az új versenyfeltételek között?

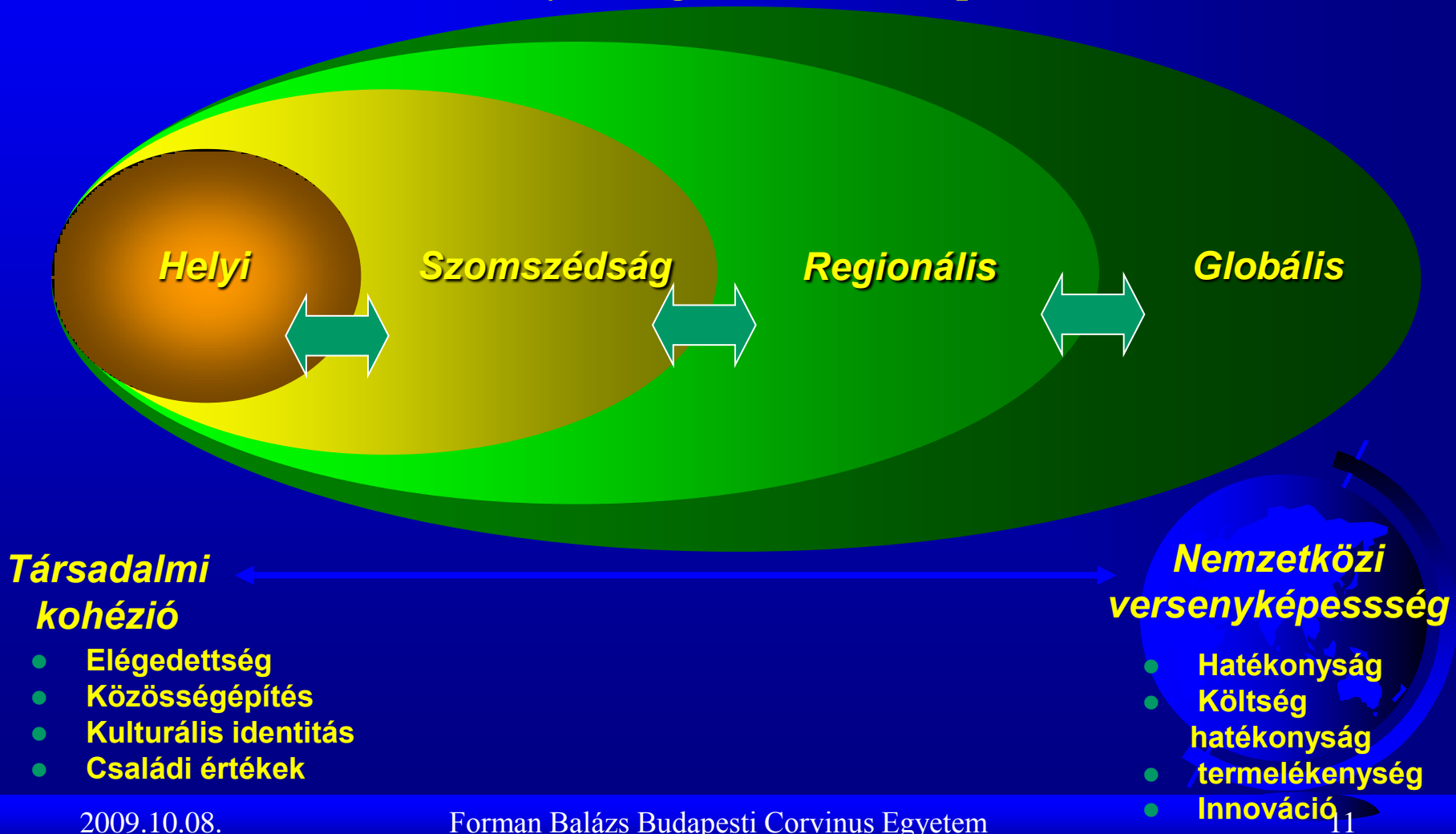
Lehetséges versenyképesség fejlesztő stratégia

Országos versenyképességi program

Az új versenyképességi paradigma

A helyi és a globális összekapcsolódása

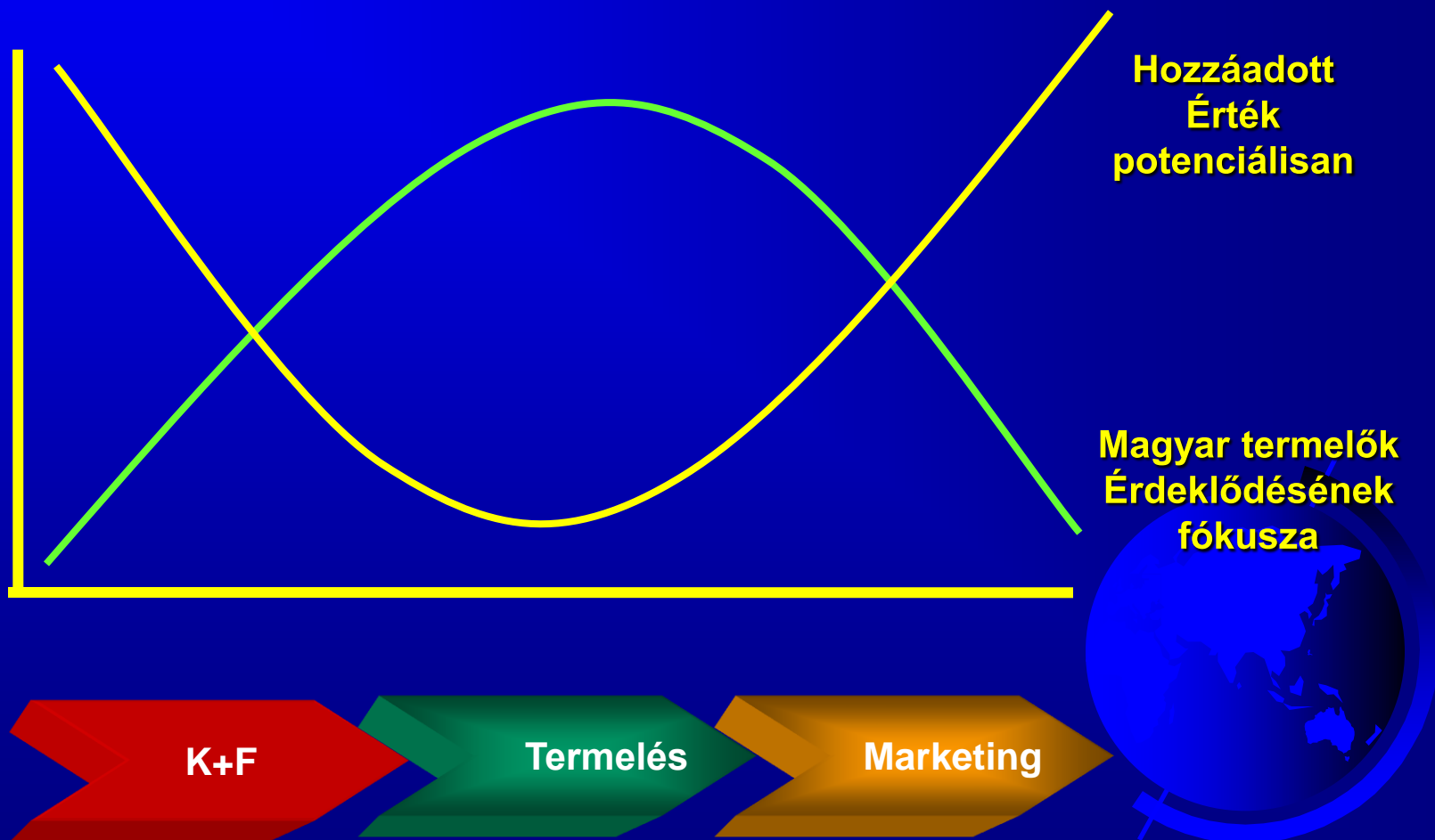

Új versenypiac

Potenciális lehetőségek globálisan

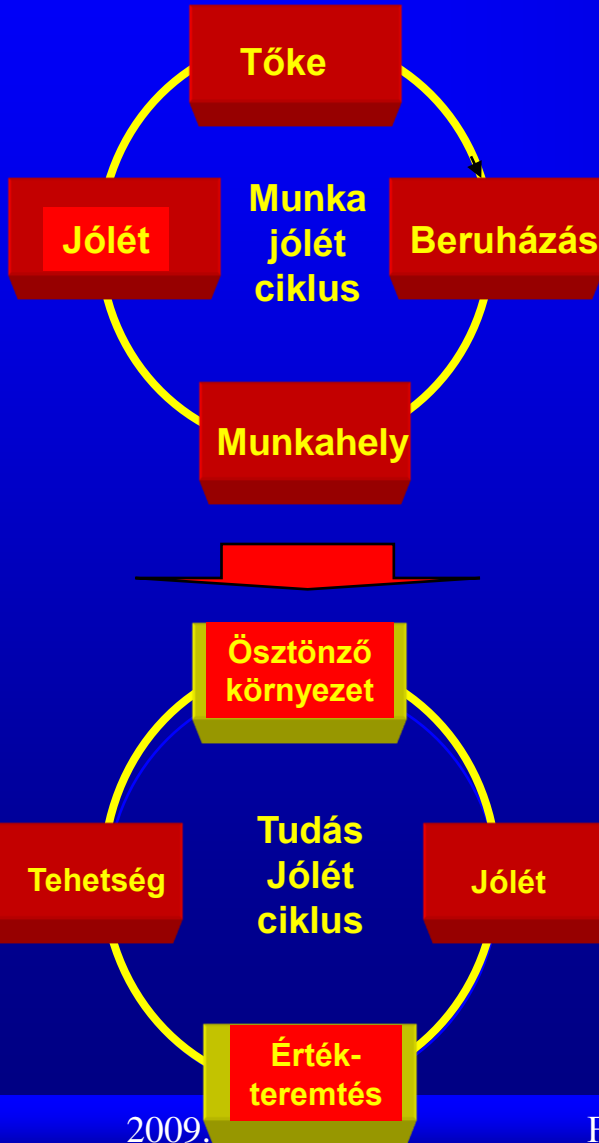

Stratégiai kihívások

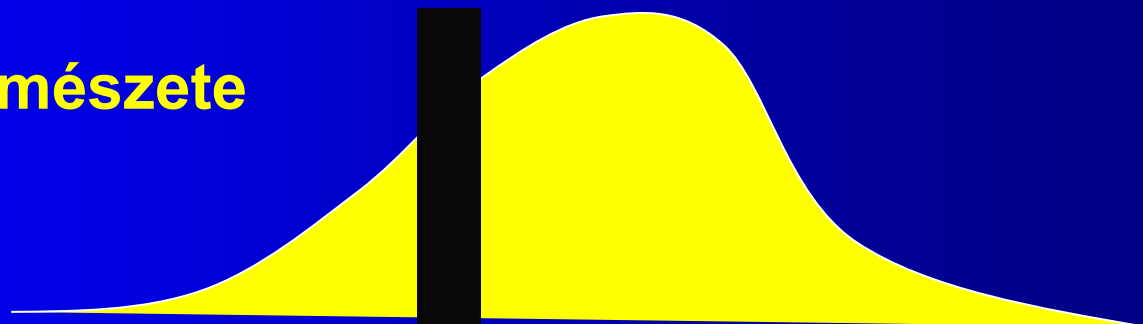
Új társadalmi szerződés elemei

Új irányok a beruházásokban az emberi és a társadalmi tőkébe

	Régi irány	Új irányok
Emberi tőke	<ul style="list-style-type: none"> • Munkáltatók, munkavállalók ellentéte • A bérköltségek meghatározóak • Általános képzés 	<ul style="list-style-type: none"> • Komparatív előnyök forrása • Beruházások növekvő hozadékánál • Specializált kézés
Emberi kapcsolatok	<ul style="list-style-type: none"> • Paternalizmus • Hierarchikus szervezetek • Egyén központú 	<ul style="list-style-type: none"> • Igazságorientált • Kölcsönös függőség • Meritokratikus • Csapatorientált
Társadalmi tőke	<ul style="list-style-type: none"> • Lineáris tanulási modell • Eredményorientált stratégia • Redukáló stratégia • Technikai orientáltság • Egyoldalú szakosodás 	<ul style="list-style-type: none"> • Rendszer gondolkodás • Mentális modell • Integratív, interdiszciplináris megközelítés
Tanulás		
Igazságosság és Társadalmi egyenlőség	<ul style="list-style-type: none"> • Magas állami redisztriúció • A jog és a szabályozási keretek korlátozóak • Illegális termelők marginalizálódnak 	<ul style="list-style-type: none"> • Jólét teremtése innovációk és a termelékenység növelése által • A szabályozási keretek támogatják az innovációkat • Fekete és szürkegazdaság növekvő integrációja

Vállalkozások természete

Innovátor Korai követő Korai többség Késői alkalmazó Lemaradó

Profil

Kezdeményező Jövőorientált Pragmatikus Konzervatív Szkeptikus

Tulajdonság

Innovációra való hajlandóság

Utánzásra való hajlandóság

Kockázati preferencia

Kockázat semleges

Kockázat kerülő

Változás orientáltság

Forrdalmi

Evolúció, szerves fejlődés párti

Sajátosság

Nem folytonos

Folyamatos

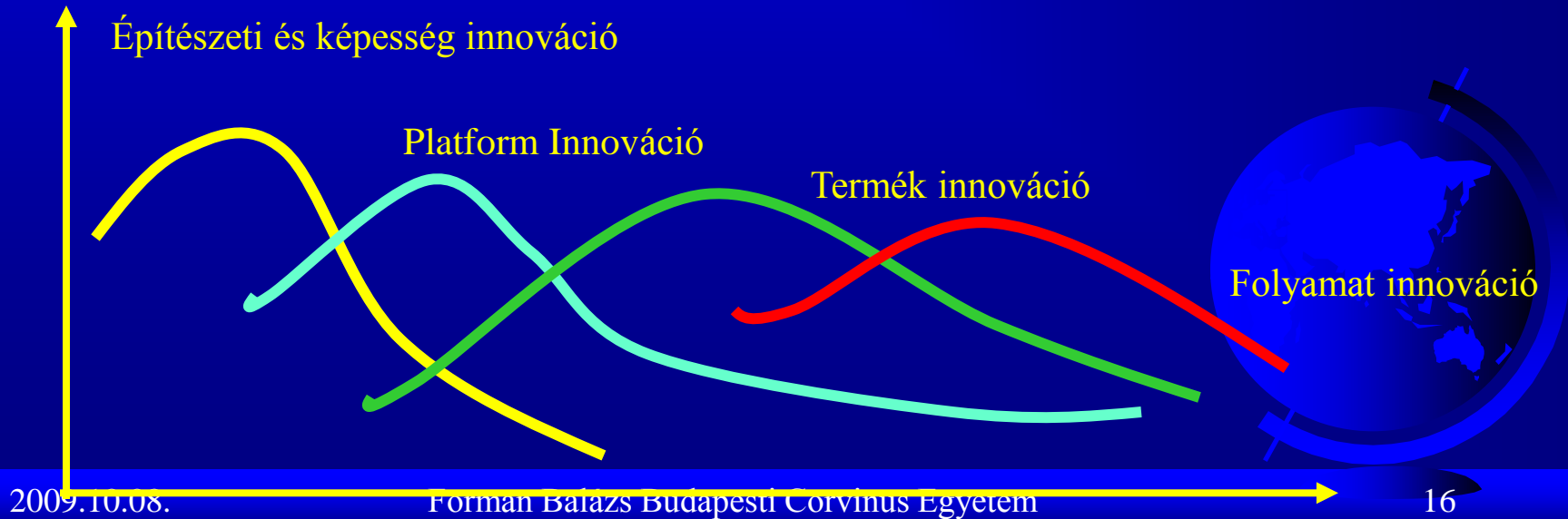
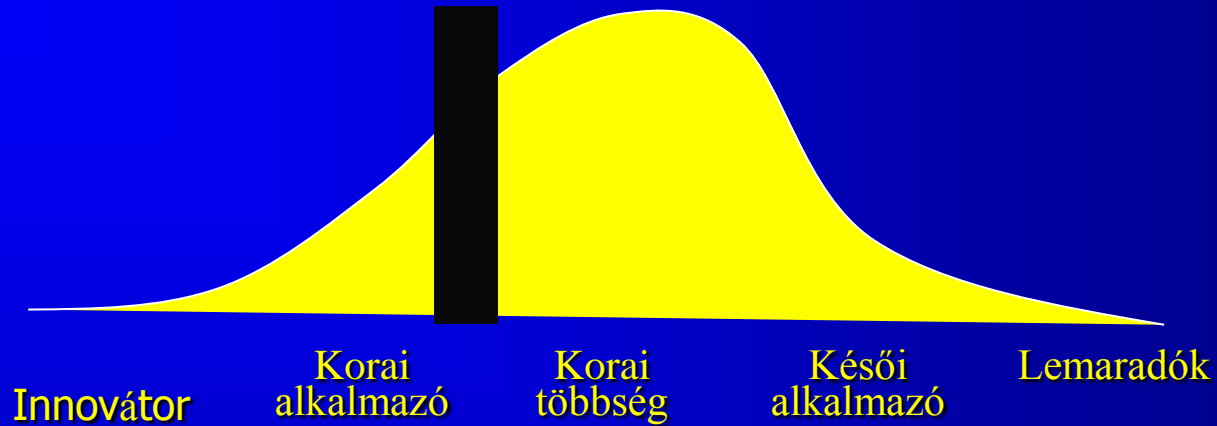
Fókuszpont

Kreatív rombolás

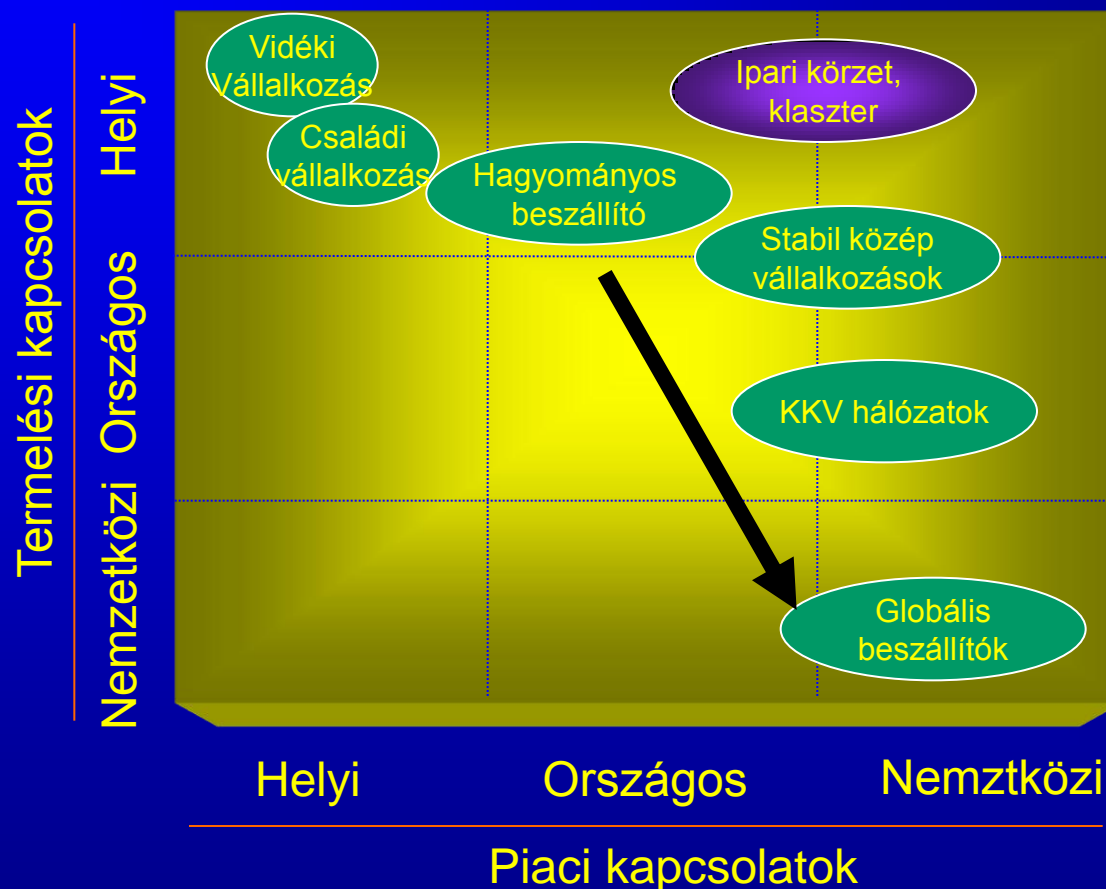
Termelékenység javítás

Az innováció fejlesztés különböző szakaszai

A KKV-k ágazati és földrajzi koncentrációja és kapcsolatrendszer

A cél az innovációk kollektív hasznosítása

Klaszterek sikertényezői

Sikertényezők hiánya

Mire koncentrálnak az EU a források elosztásakor?

- ☞ Versenyképesség és foglalkoztatottság növelése (Lisszabon, 2000, megújítva 2005.)
- ☞ Fenntartható fejlődés (Göteborg, 2001, megújítva 2006.)

Előfeltételek:

- ☞ makroökonómiai stabilitás,
- ☞ strukturális reformok

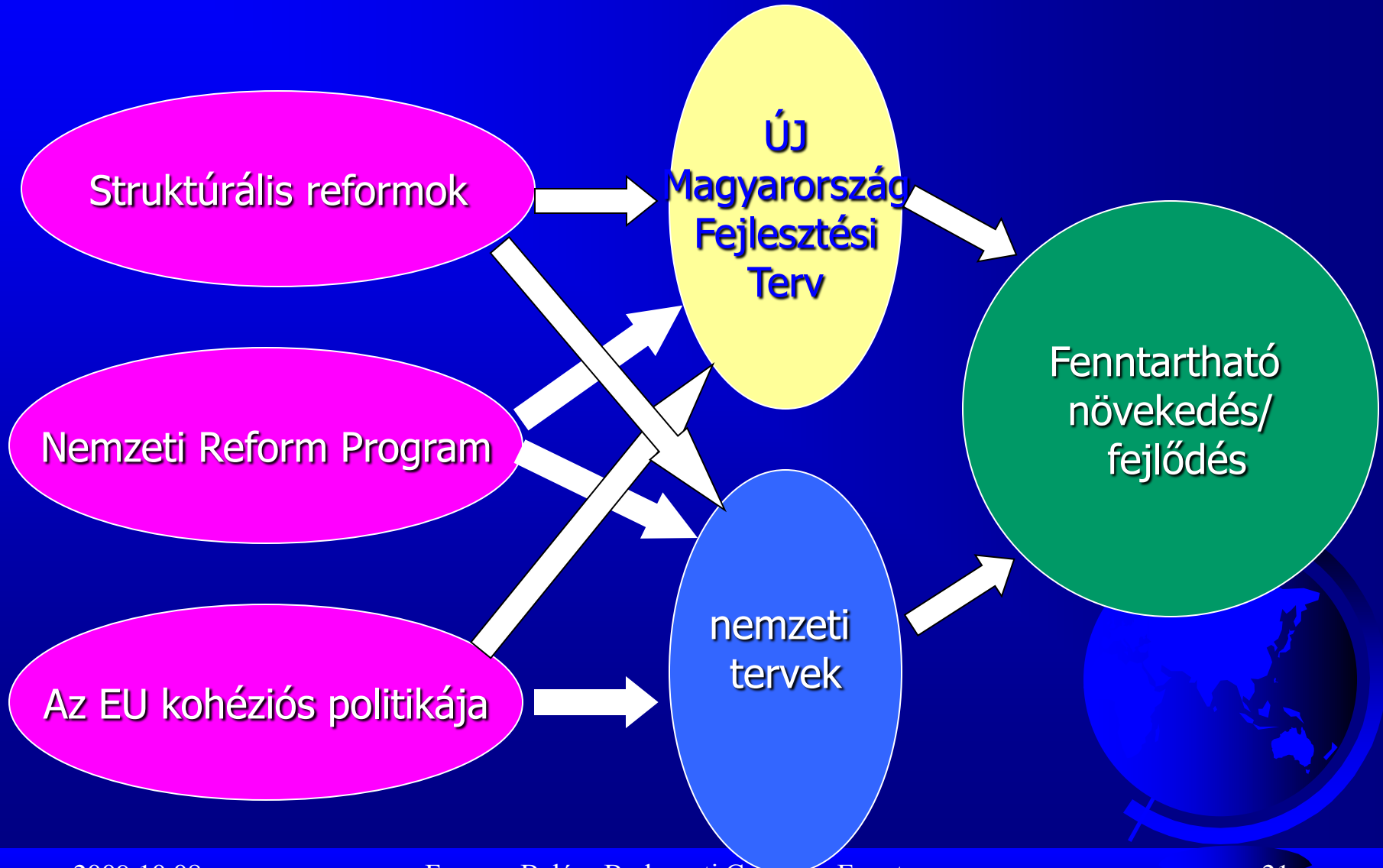

A megújult lisszaboni stratégia

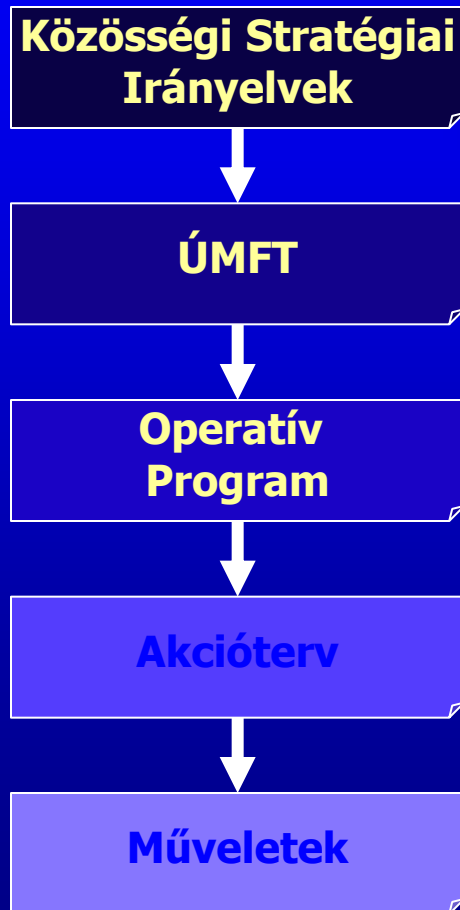
- ☞ Európa és régiói váljanak a beruházások és a munka ösztönzésére alkalmas helyé **(vonzó helyszín)**,
- ☞ a növekedés hajtóereje: a **tudás és az innováció**,
- ☞ több és jobb munkahelyek teremtésére ösztönző **vállalkozói környezet**.

Közös cél: Új Magyarország

Az ÚMFT-től a projektekig

Tagállamokkal való konzultáció alapján EU Bizottság dolgozza ki

Tagállam dolgozza ki, EU Bizottsággal konzultálva

Tagállam dolgozza ki, EU Bizottságnak jóváhagyásra benyújtja

OP kibontása – meghatározza a pályázat nélkül támogatandó kiemelt projekteket, a várhatóan kiírásra kerülő pályázatok feltételrendszerét. A Monitoring Bizottság megtárgyalja, a Kormány hagyja jóvá, az NFÜ (irányító hatóságok) és a nevükben eljáró közreműködők hajták végre.

- Akciótervben kijelölt kiemelt projektek,
- Akciótervben meghatározott feltételek szerint kiírt pályázatok
- Akcióterv alapján támogatott kisprojekt és KKV fejlesztési alapok

Tervezés, programozás

- **Új Magyarország Fejlesztési Terv** EU-s jóváhagyás, stratégiai célok, ágazati és területi pénzfelosztás, 7 évre szól, beadva: 2006. nov.27., tárgyalás várhatóan márciusban lezárul elfogadással
- **Operatív Programok** ágazati és régió belüli konkrét részcélok, pénzfelosztás, 7 évre szól, beadva: 2006.dec.20., érkeznek az észrevételek
- **Akcióterv** konkrét pályázati- és projektcélok, pénzügyi keretek, 2 évre szól, évente újra tervezve
- **Nagyprojektek (folyamatosan)** országos jelentőségű projektek, egyedi brüsszeli jóváhagyás

Átfogó célok

☞ Foglalkoztatás bővítése – felzárkózás az EU foglalkoztatási mutatóihoz

- foglalkoztathatóság és aktivitás javítása- társadalmi stabilitás

- munkaerő-kereslet bővítése – munkahelyteremtés

- munkaerő-piaci környezet fejlesztése – állásközvetítő rendszer

☞ Tartós növekedés – GDP az EU átlag fölött nőjön

- versenyképesség – hogy a világ élvonalába tartozzunk

- gazdaság bázisának szélesítése – az egész ország részesedjen belőle

- üzleti környezet fejlesztése – ne fogjuk vissza a fejlődést

Horizontális célok

☞ Fenntarthatóság

- környezeti
- makrogazdasági (egyensúly)
- társadalmi (megújulás, biztonság)

☞ Kohézió - esélyteremtés

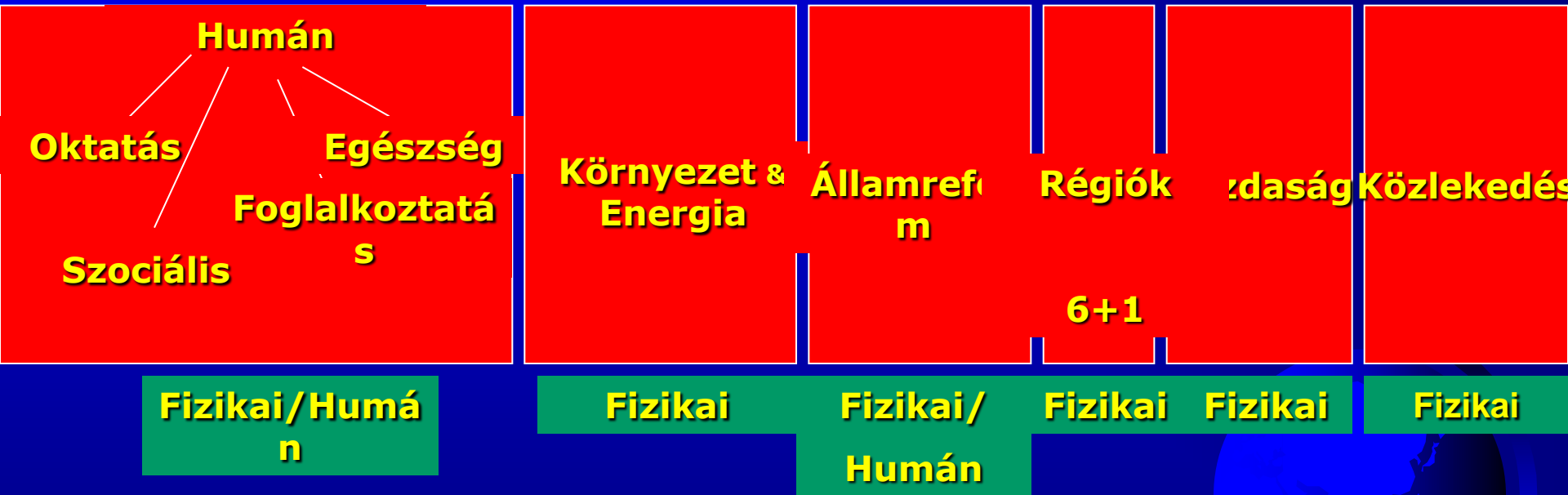
- területi különbségek csökkentése
- társadalmi (esélyegyenlőség, igazságosság)

A fejlesztés területei, prioritások

Fejlesztési Területek:

Foglalkoztatás & Növekedés

Összesen elosztható források: 6 982 milliárd forint
Plusz vidékfejlesztési támogatás: mintegy 1 milliárd forint
Plusz magántőke: ??? milliárd forint

2. prioritás: közlekedésfejlesztés

- ☞ nemzetközi elérhetőségének javítása
- ☞ térségi elérhetőség javítása
- ☞ városi és agglomerációs közösségi közlekedés fejlesztése
- ☞ áruszállítás-logisztika közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése

5. prioritás: területfejlesztés

- ☞ **együttműködő és versenyképes városhálózat (pólusprogram)**
- ☞ **megújuló vidék**
- ☞ **elmaradott térségek felzárkóztatása**
- ☞ **a Balaton, a Duna és a Tisza vidékének fenntartható fejlesztése**

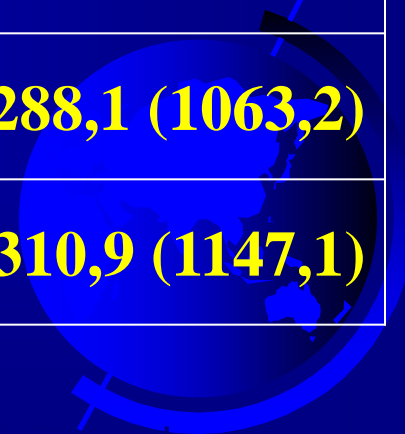

Operatív programok struktúrája

Prioritások	Operatív program
1. A gazdaság fejlesztése	▪ Gazdaságfejlesztési OP
2. A közlekedés fejlesztése	▪ Közlekedésfejlesztési OP
3. A társadalom megújulása	▪ Társadalmi megújulás OP
	▪ Társadalmi infrastruktúra OP
4. Környezet- és energiafejlesztés	▪ Környezet- és Energia OP
5. Területfejlesztés	▪ Nyugat-dunántúli Operatív Program,
	▪ Közép-dunántúli Operatív Program,
	▪ Dél-dunántúli Operatív Program,
	▪ Észak-magyarországi Operatív Program,
	▪ Észak-alföldi Operatív Program,
	▪ Dél-alföldi Operatív Program,
	▪ Közép-magyarországi Operatív Program,
	▪ Európai Területi Együttműködések OP-k
6. Államreform	▪ Államreform OP
	▪ Elektronikus Közigazgatás OP
7. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv koordinációja és kommunikációja	▪ Végrehajtás OP

Allokált források Mrd HUF (millió EUR)

Nyugat-dunántúli OP	147,9 (545,6)
Közép-dunántúli OP	161,9 (597,6)
Dél-dunántúli OP	224,8 (829,6)
Dél-alföldi OP	237,8 (880,8)
Észak-magyarországi OP	288,1 (1063,2)
Észak-alföldi OP	310,9 (1147,1)

A hazai tervek rendszere

Országos Fejlesztéspolitikai Koncepció (2020-ig)

Hazai forrásból
finanszírozható
fejlesztések

Új Magyarország
Fejlesztési Terv

Strukturális Alap

ERFA

ESZA

Kohéziós
Alap

Új Magyarország
Vidékfejlesztési Program

EMVA

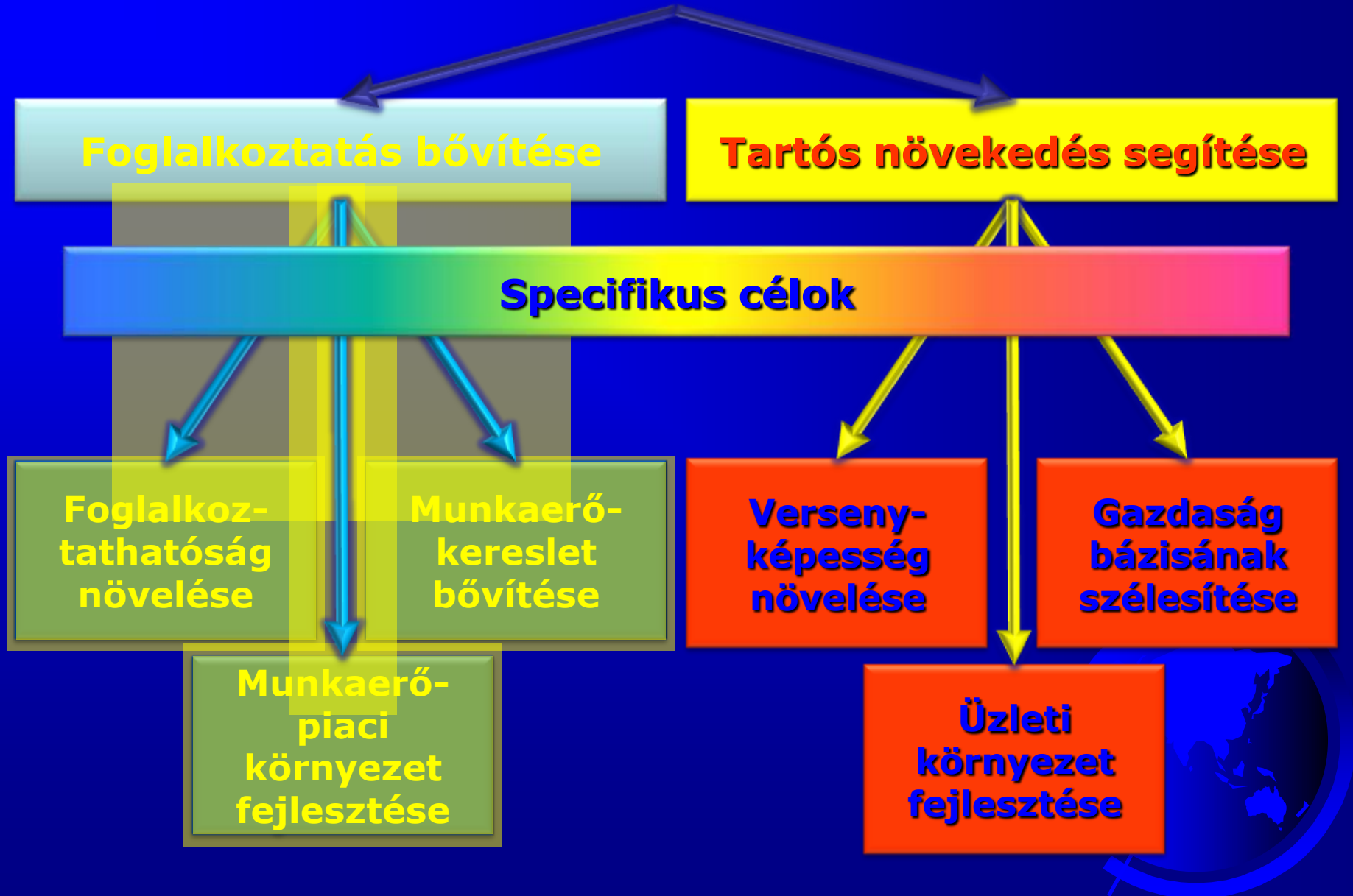
ERFA – Európai Regionális Fejlesztési Alap

ESZA – Európai Szociális Alap

EMVA – Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap

Új Magyarország Fejlesztési Terv átfogó céljai

Új Magyarország Fejlesztési Terv prioritástengelyei

1. Gazdaságfejlesztés

2. Közlekedésfejlesztés

3. Társadalmi megújulás

**4. Környezet és
energetikai fejlesztések**

5. Területfejlesztés

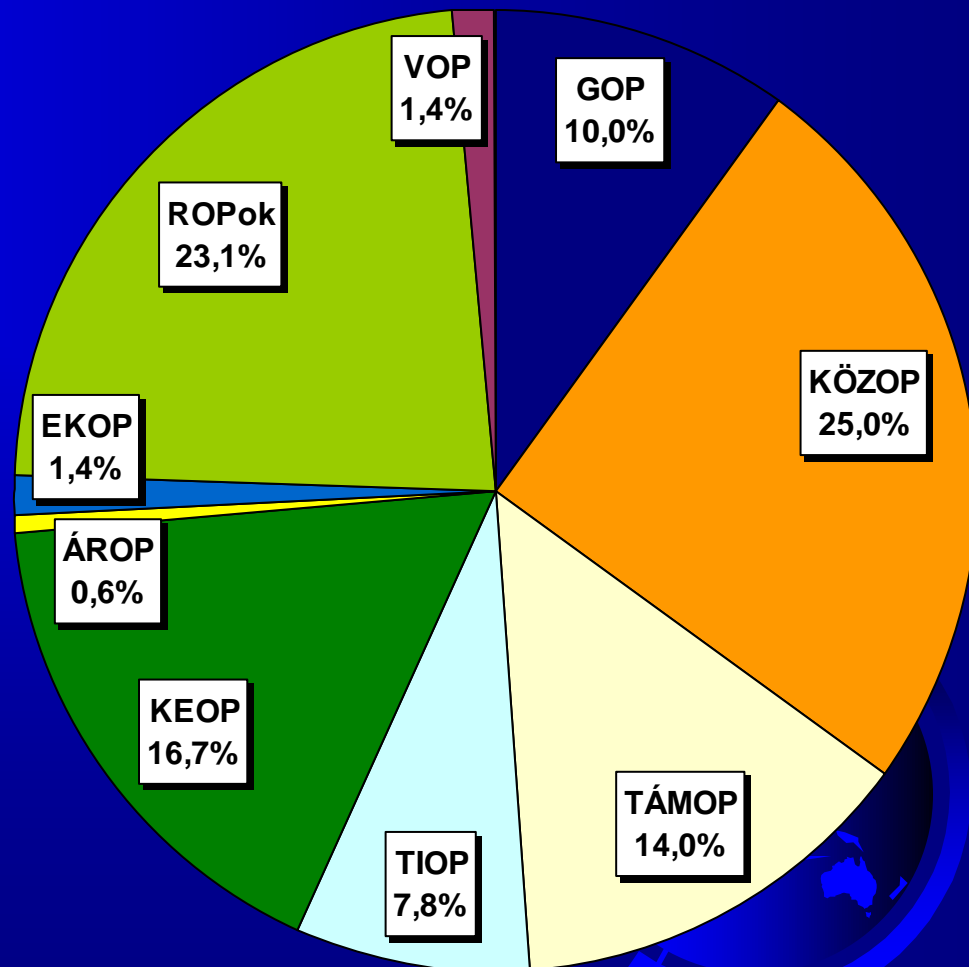
6. Államreform

Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) forrás megosztás (7000 Mrd Ft)

15 Operatív Program (OP):

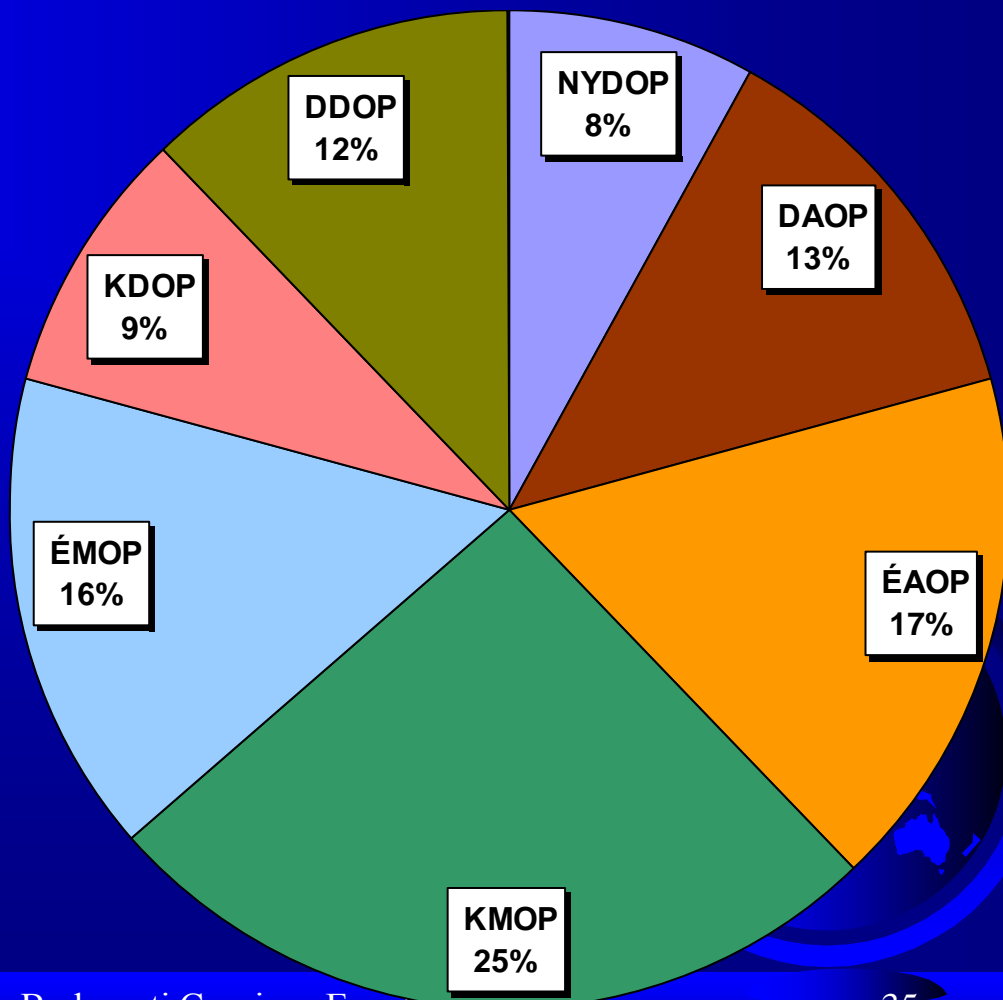
- ☞ Gazdaságfejlesztés OP/GOP
- ☞ Közlekedés OP/KÖZOP
- ☞ Társadalmi Megújulás OP/TÁMOP
- ☞ Társadalmi Infrastruktúra OP/TIOP
- ☞ Környezet és Energia OP/KEOP
- ☞ Államreform OP/ÁROP
- ☞ Elektronikus közigazgatás OP/EKOP
- ☞ 7 Regionális OP/ROP-ok
- ☞ Végrehajtás OP/VOP

Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT)

7 Regionális OP:

- ☞ Nyugat-dunántúli OP/NYDOP
- ☞ Dél-alföldi OP/DAOP
- ☞ Észak-alföldi OP/ÉAOP
- ☞ Közép-magyarországi OP/KMOP
- ☞ Észak-magyarországi OP/ÉMOP
- ☞ Közép-dunántúli OP/KDOP
- ☞ Dél-dunántúli OP/DDOP

ERFA 50%-a: 1600 Mrd Ft

Tervezés, programozás

☞ **Új Magyarország Fejlesztési Terv**

EU-s jóváhagyás, stratégiai célok, ágazati és területi pénzfelosztás, 7 évre szól

beadva: 2006. nov.27., tárgyalás várhatóan áprilisban lezárul elfogadással

☞ **Operatív Programok**

ágazati és régió belüli konkrét részcélok, pénzfelosztás, 7 évre szól

beadva: 2006.dec.20., érkeznek az észrevételek, a Bizottság jóváhagyása júniusra várható

☞ **Akcióterv**

konkrét pályázati- és projektcélok, pénzügyi keretek, 2 évre szól, évente újratervezve

☞ **Nagyprojektek (folyamatosan) országos jelentőségű projektek, egyedi brüsszeli jóváhagyás**

I. Regionális gazdaságfejlesztés

- **Tudásközpontú, innovatív fejlesztések**
- **Befektetés ösztönzés**
- **Ipari területek fejlesztése**
- **Üzleti infrastruktúra fejlesztése**

II. Turisztikai célú fejlesztések

- ☞ **Kiemelt jelentőségű prioritás**
- ☞ **Helyi, speciális vonzerők fejlesztése, mint a gazdasági felzárkózás alapja**
- ☞ **Több zászlóshajó projekt**
 - **Vendégünk Európa – Pécs, Európa Kulturális Fővárosa**
 - **Balaton 12 hónapon át**
- ☞ **A turisztikai fogadóképesség és szolgáltatások fejlesztése**

III. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése

- **Elsődleges cél: a kapacitások illeszkedjenek a helyi igényekhez**
- **Térségi közlekedési kapcsolatok fejlesztése**
- **Közúti-, vasúti-, vízi-, kerékpáros- és tömegközlekedés fejlesztése**
- **Környezeti fenntarthatóság kiemelt kezelése**

IV. Humán infrastruktúra-fejlesztés

- **Helyi, területi célok és szakpolitikai célkitűzések, reformok összehangolása**
- **Egészségügyi és szociálpolitikai fejlesztések**
- **Helyi foglalkoztatási lehetőségek bővítése**
- **Civil szféra együttműködéseinek támogatása**
- **Utólagos akadálymentesítés a középületekben**

V. Város- és településfejlesztés

- ☞ **Kiemelt jelentőségű a komplex városfejlesztési projektek megvalósítása**
- ☞ **Városi területek revitalizációja**
- ☞ **Közösségi funkciójú városmegújítás**
- ☞ **Barnamezős területek rekultivációja**
- ☞ **Települési környezet megújítását célzó fejlesztések**
- ☞ **Kistelepülések fejlődésének támogatása**

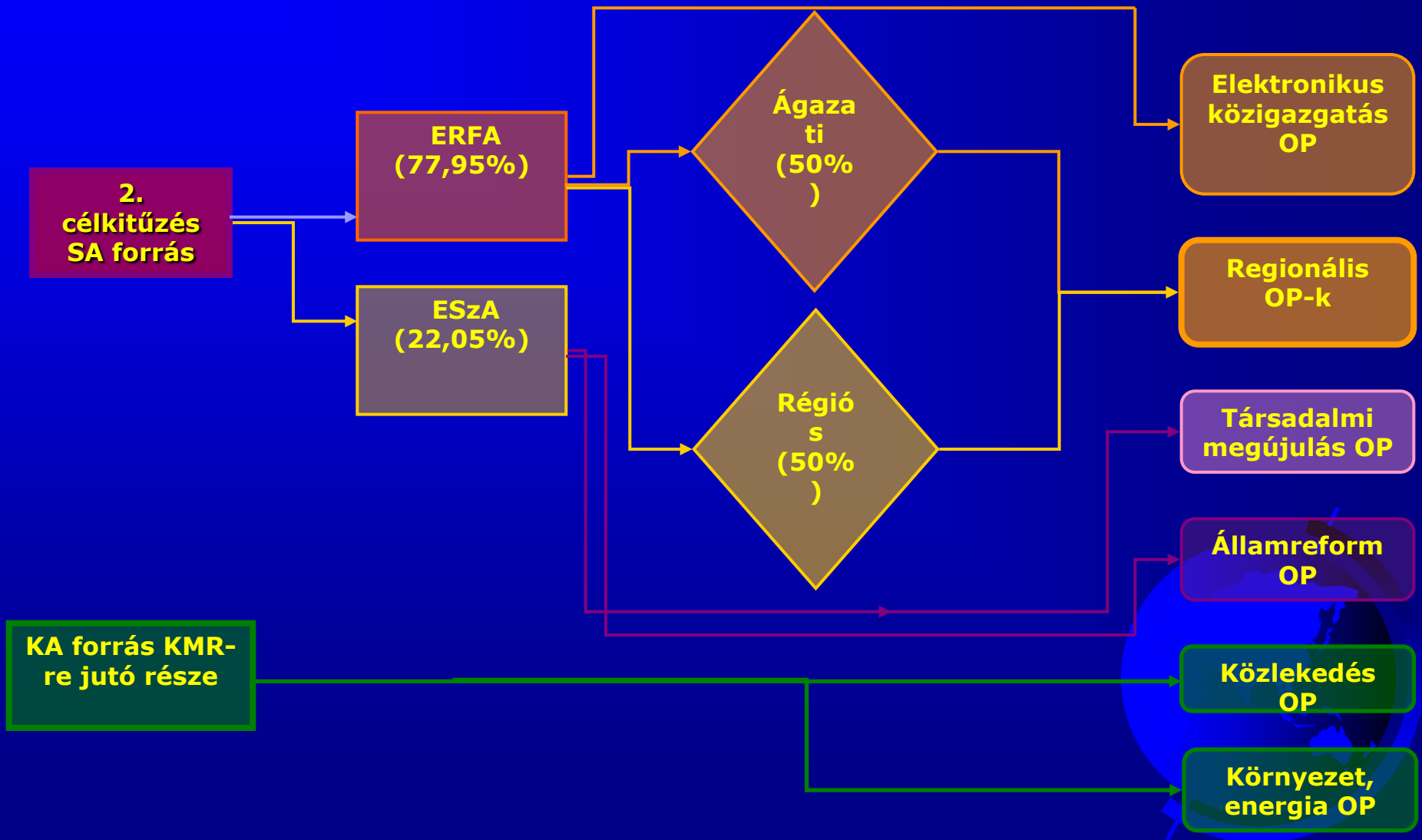
ROP-ok és az ÚMVP kapcsolata

A ROP-ok kiegészítő szerepe

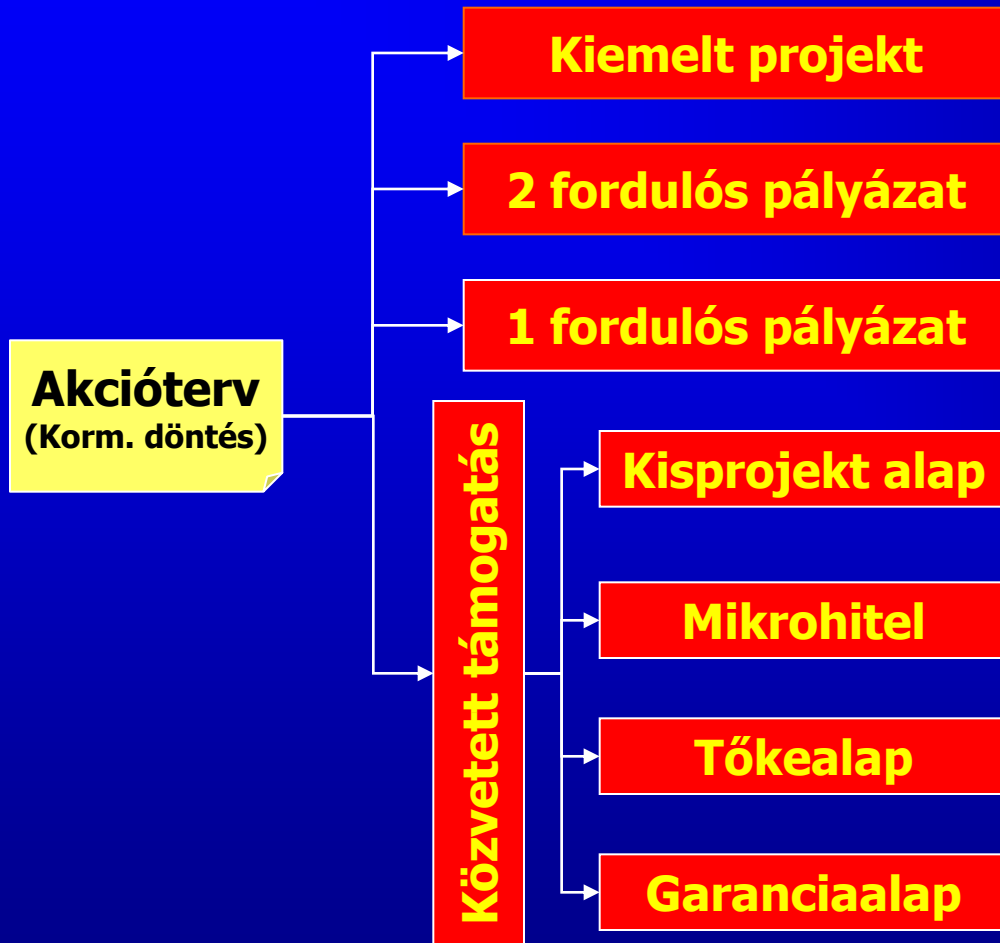
- **Vidéki turizmus támogatása**
- **Kistérségi központok elérhetőségének támogatása**
- **Alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés támogatása**
- **Kistérségek és kistelepülések környezetvédelmi fejlesztéseinek támogatása**

A régiókhoz kapcsolódó tervezési és finanszírozási rendszer

A támogatás típusok

Pólus programok, zászlóshajó projektek a fenti művelettípusok bármely kombinációjaként – az egyes OP-k akcióterveiben megjelenítve

Komplex zászlóshajó programok

- ☞ **Nem mondunk le senkiről – leszakadó térségek felzárkóztatása**
- ☞ **Versenyképességi pólusok**
- ☞ **Kis- és közepes vállalkozások komplex fejlesztése**
- ☞ **XXI. századi iskola**
- ☞ **Gyermekesély**
- ☞ **A tudás – esély**
- ☞ **Akadálymentes Magyarország**
- ☞ **Egészségügy**
- ☞ **Takarékosan az energiával**
- ☞ **Pécs – Európa Kulturális Fővárosa**
- ☞ **Tiszta környezet**

Leszakadó térségek felzárkóztatása

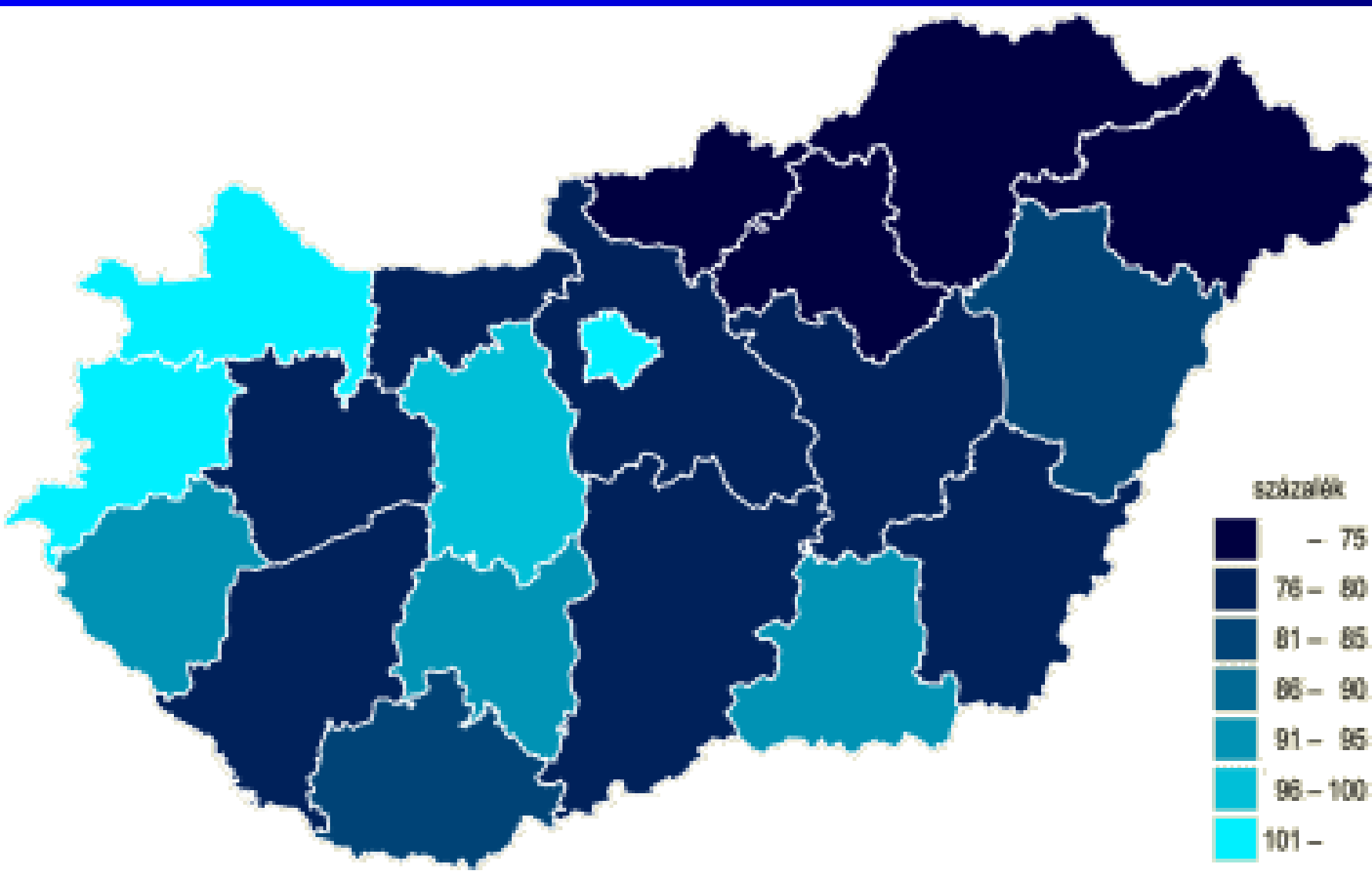
Magyarország közigazgatási beosztása

Régiók, megyék, kistérségek

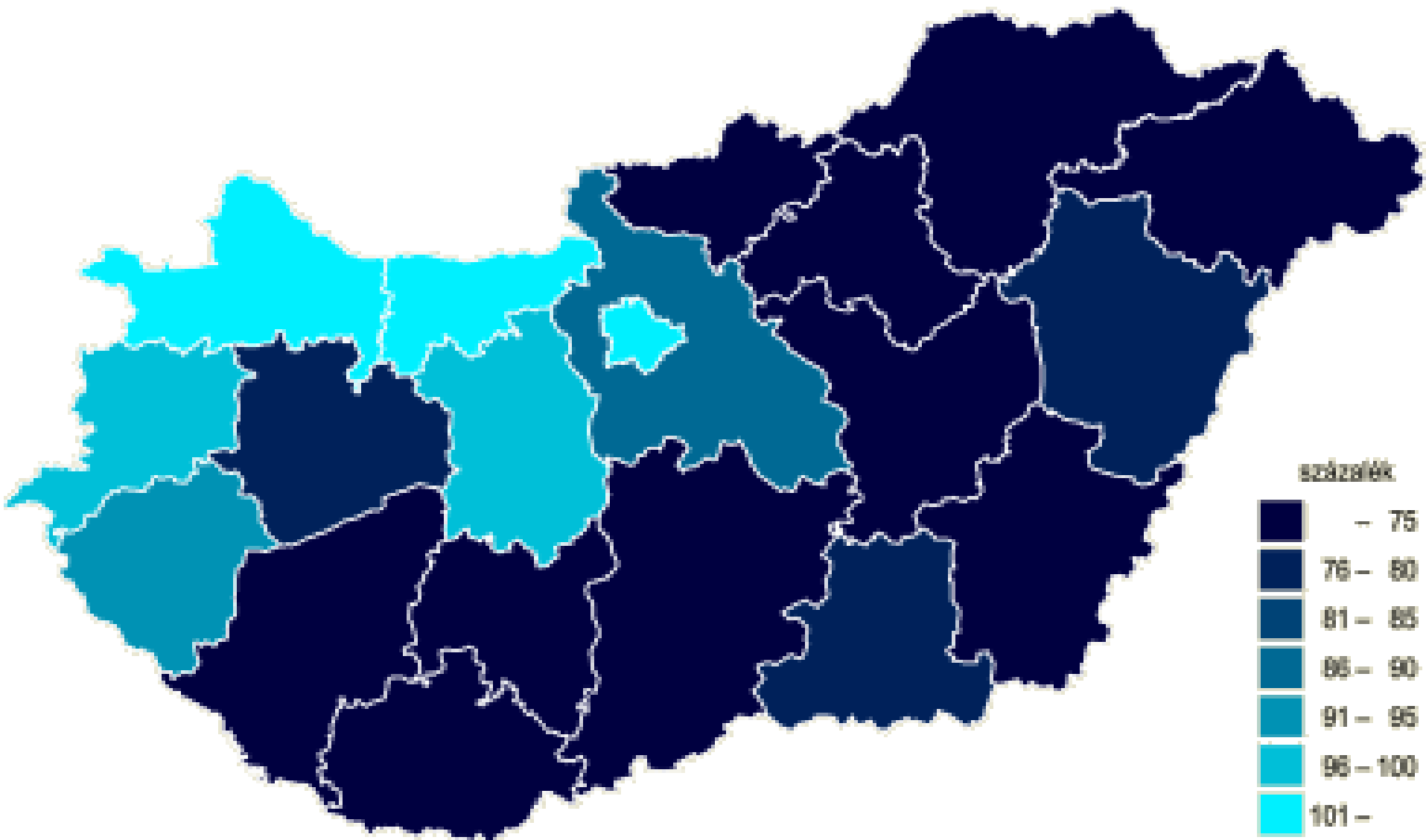
Magyarország régiói, kistérségei

Az egy főre jutó megyei GDP/fő az országos átlag százalékában 1994-ben

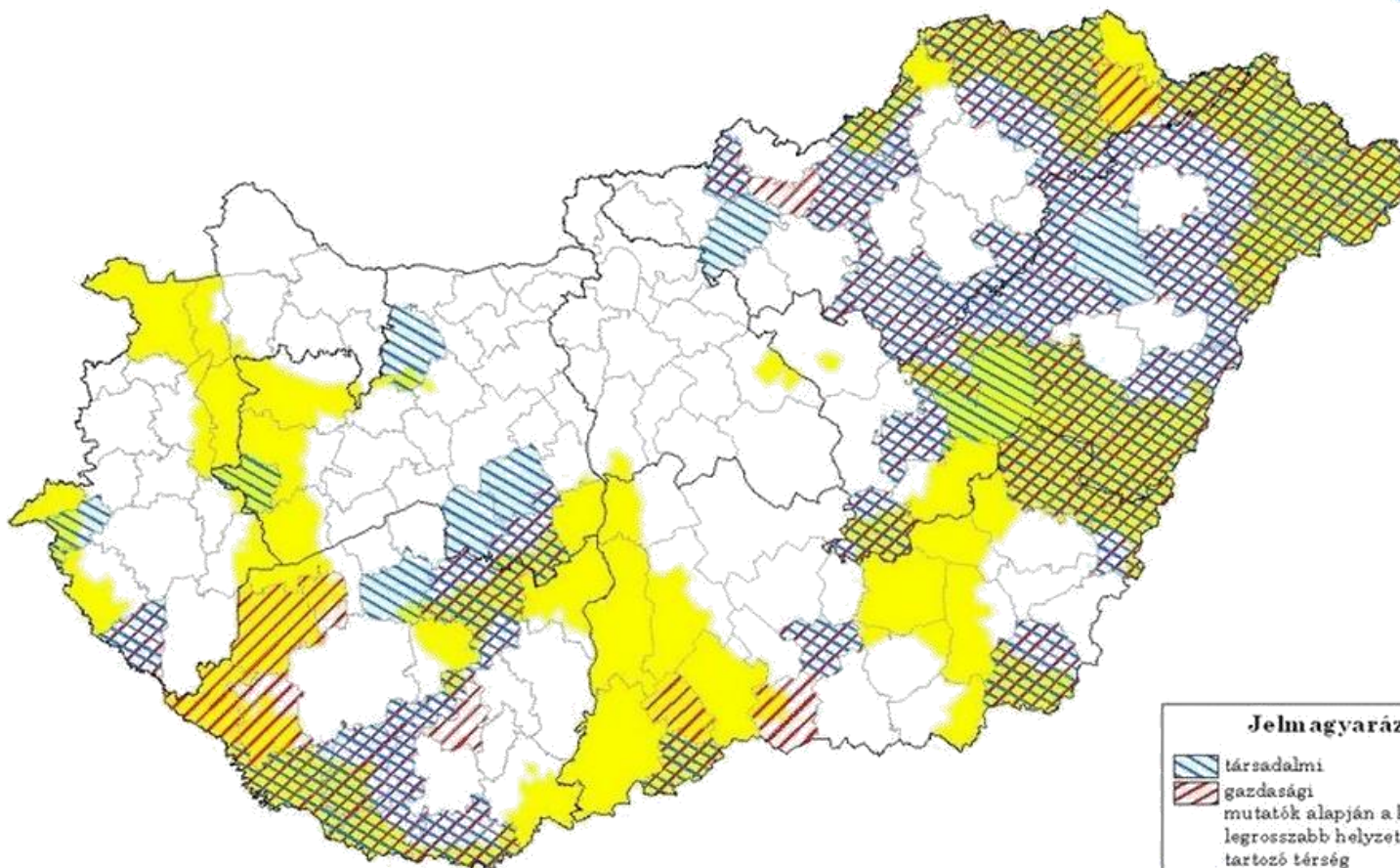

Az egy főre jutó megyei GDP/fő az országos átlag százalékában 2004-ben

Elmaradott kistérségek és perifériák

Elmaradott térségek és perifériák

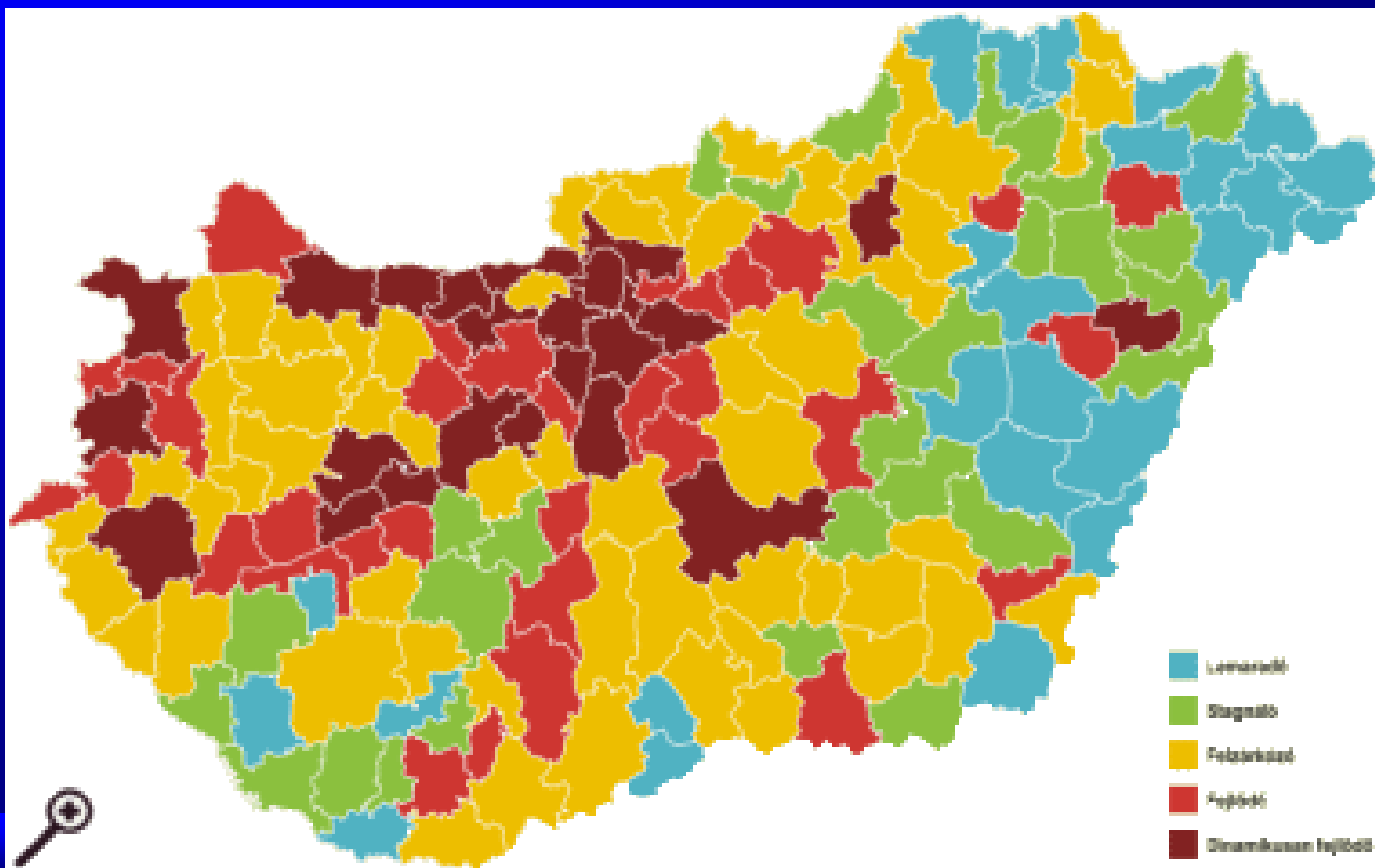

Jelmagyarázat

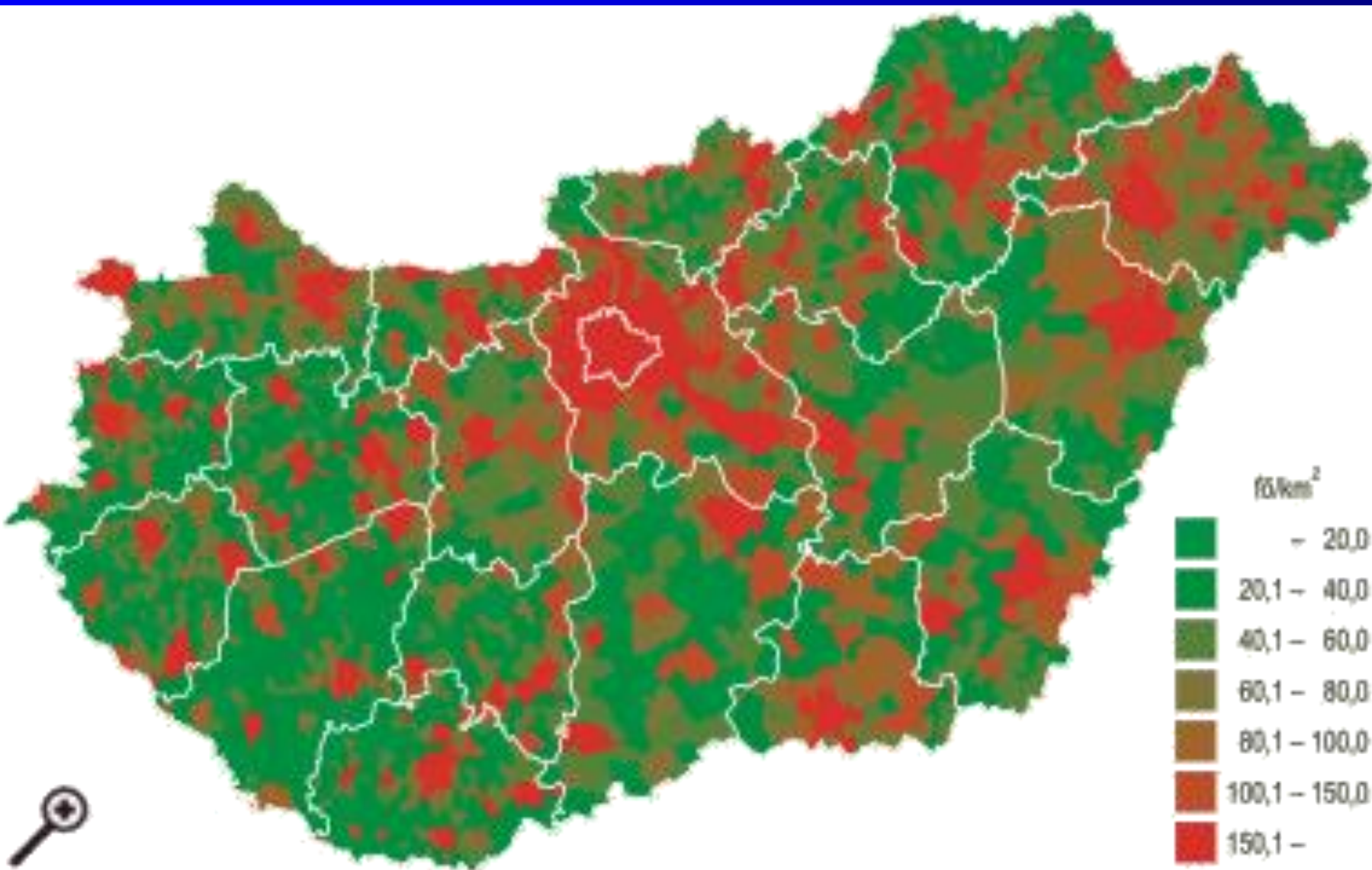
- társadalmi mutatók alapján a kistérségek legrosszabb helyzetű harmadába tartozó térség
- gyorsforgalmi úttól és megyeszékhelytől egyaránt távol (min 30km) eső területek

A Területi folyamatokról szóló Országgyűlési Jelentés (2006) alapján

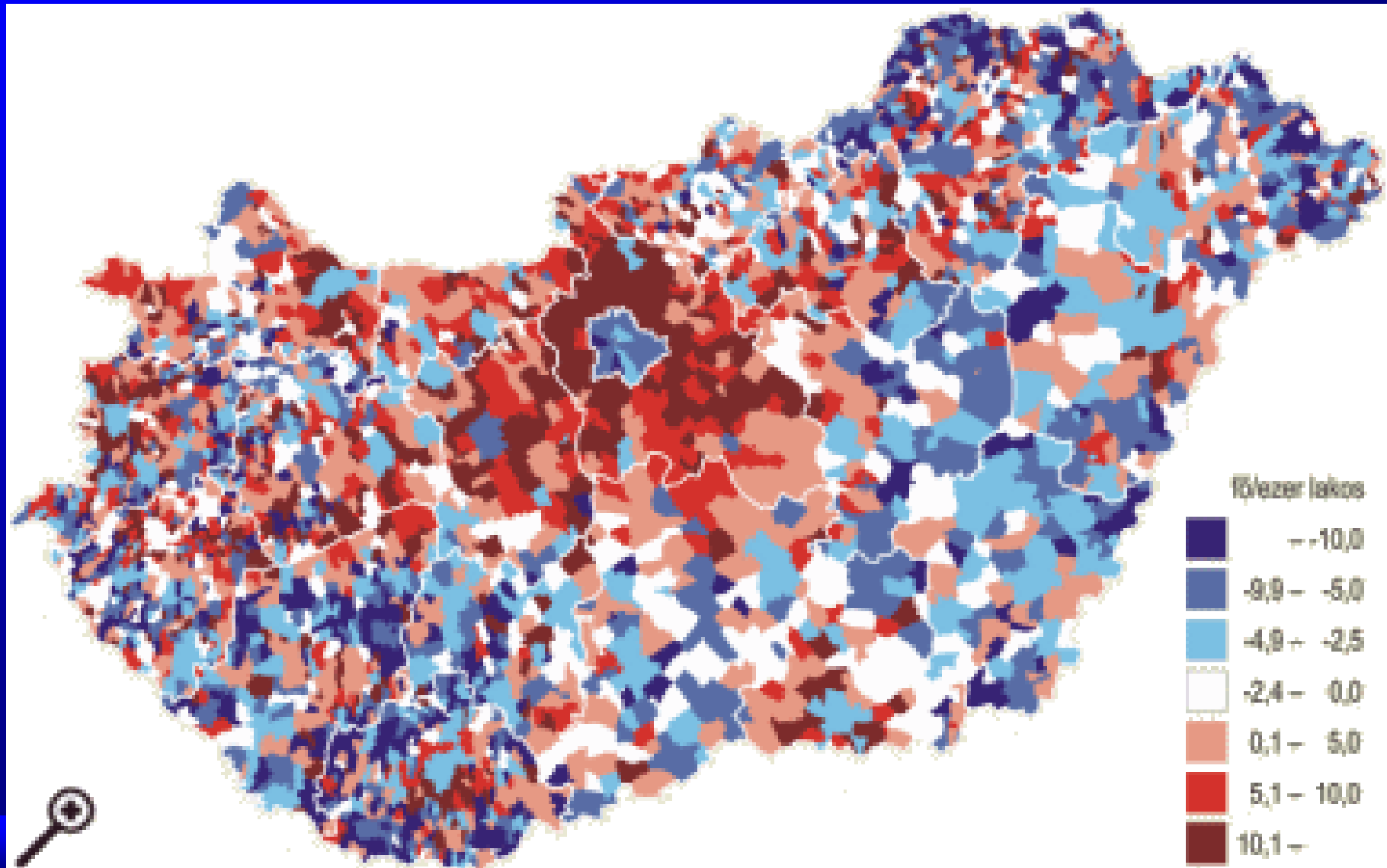
Kistérségek fejlettsége komplex mutatószám alapján

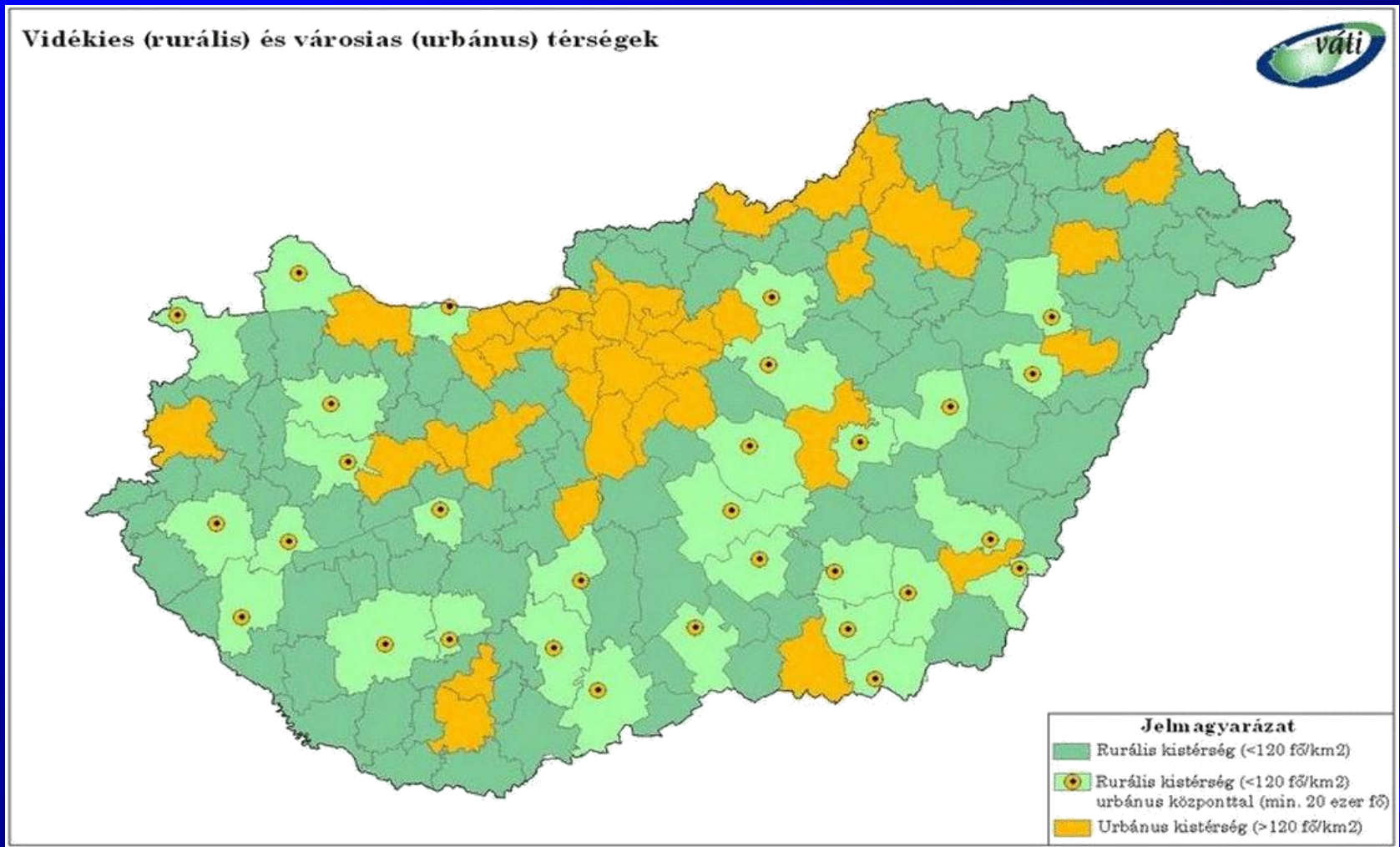
Települések népsűrűsége

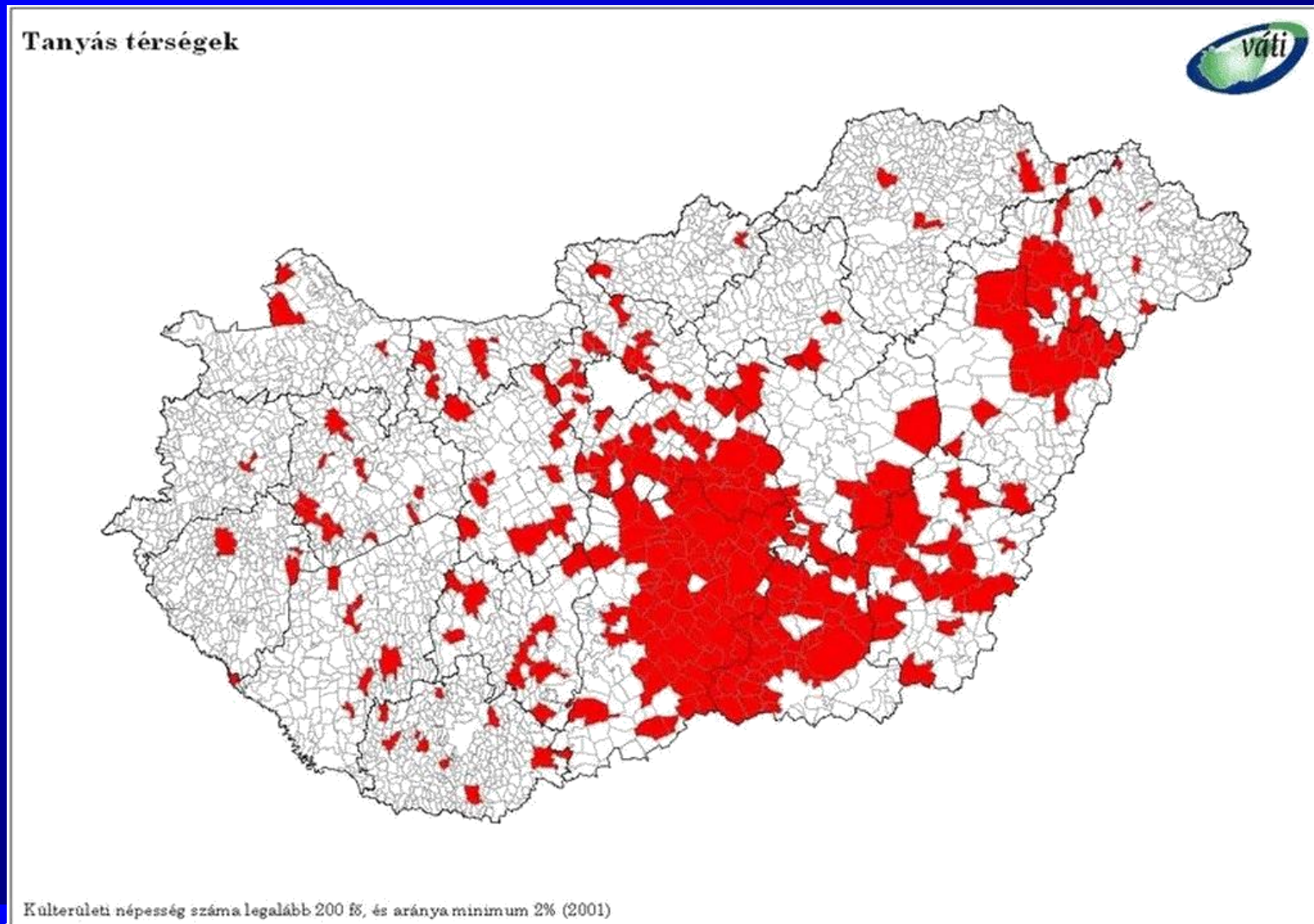
Települések vándorlási egyenleg

Vidéki és városias térségek

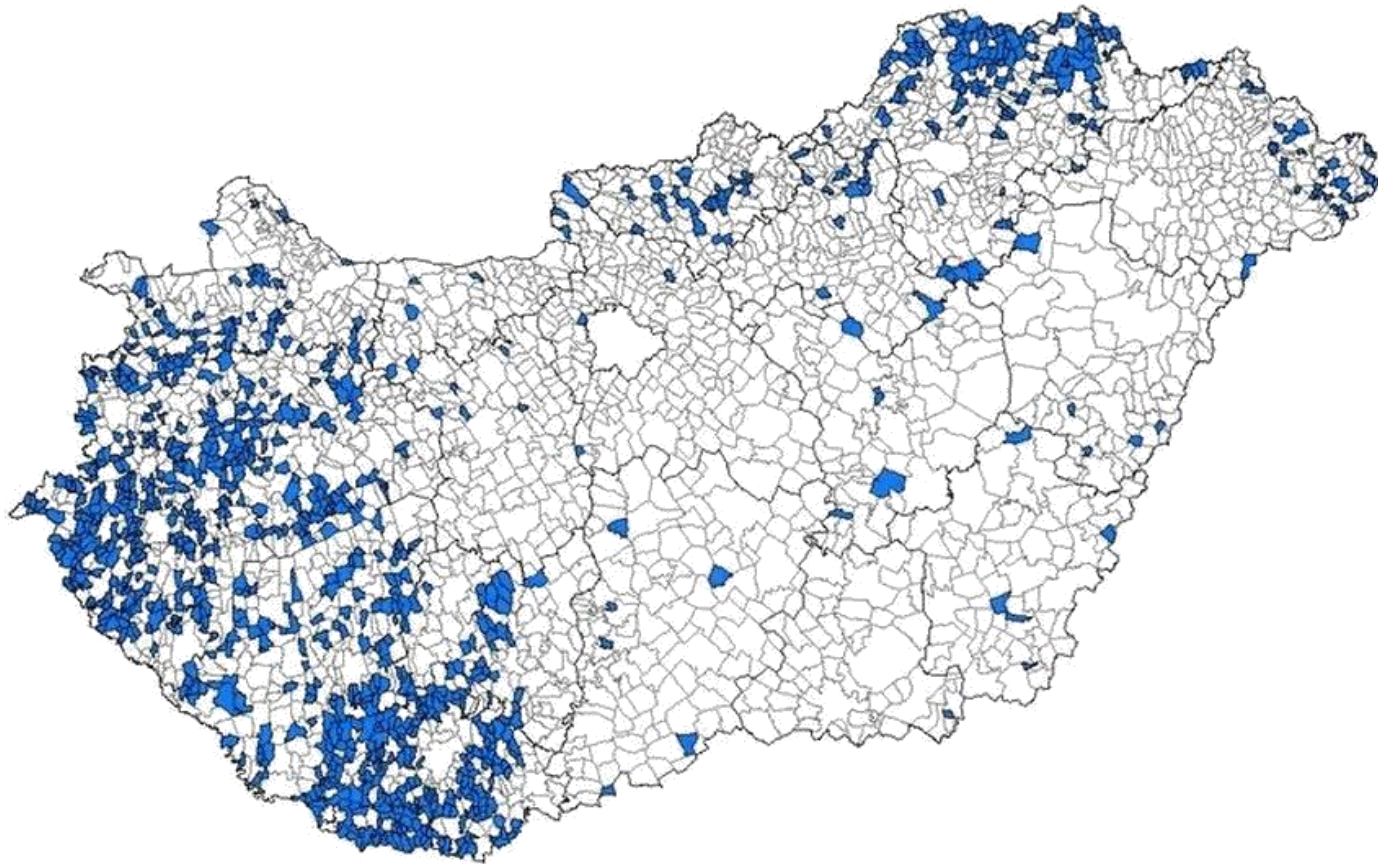

Tanyás térségek

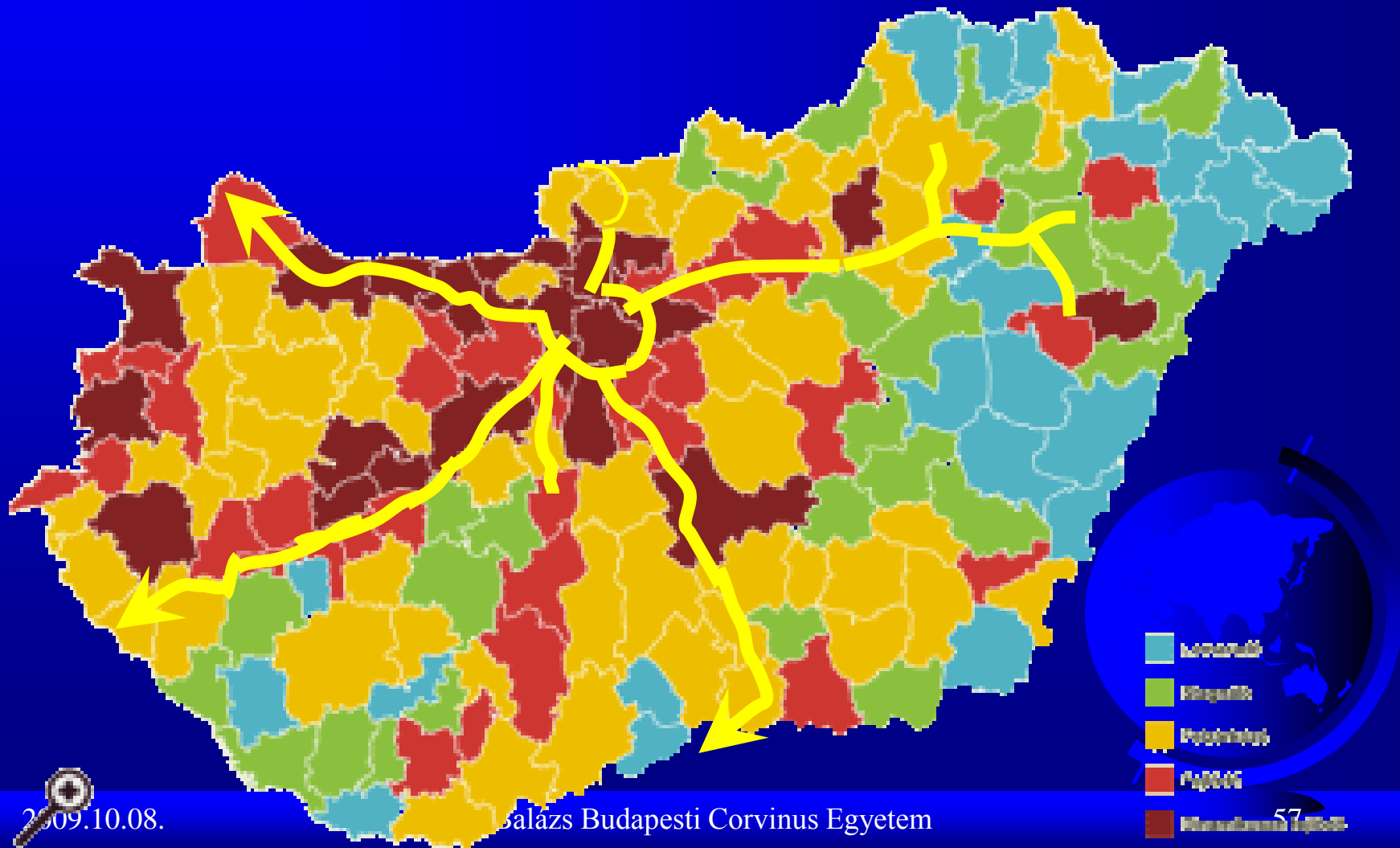
Aprófalvas térségek

Aprófalvas térségek

500 fénél kisebb lélekszámú települések

A már megépült autópályák és a kistérségek fejlettségi szintje

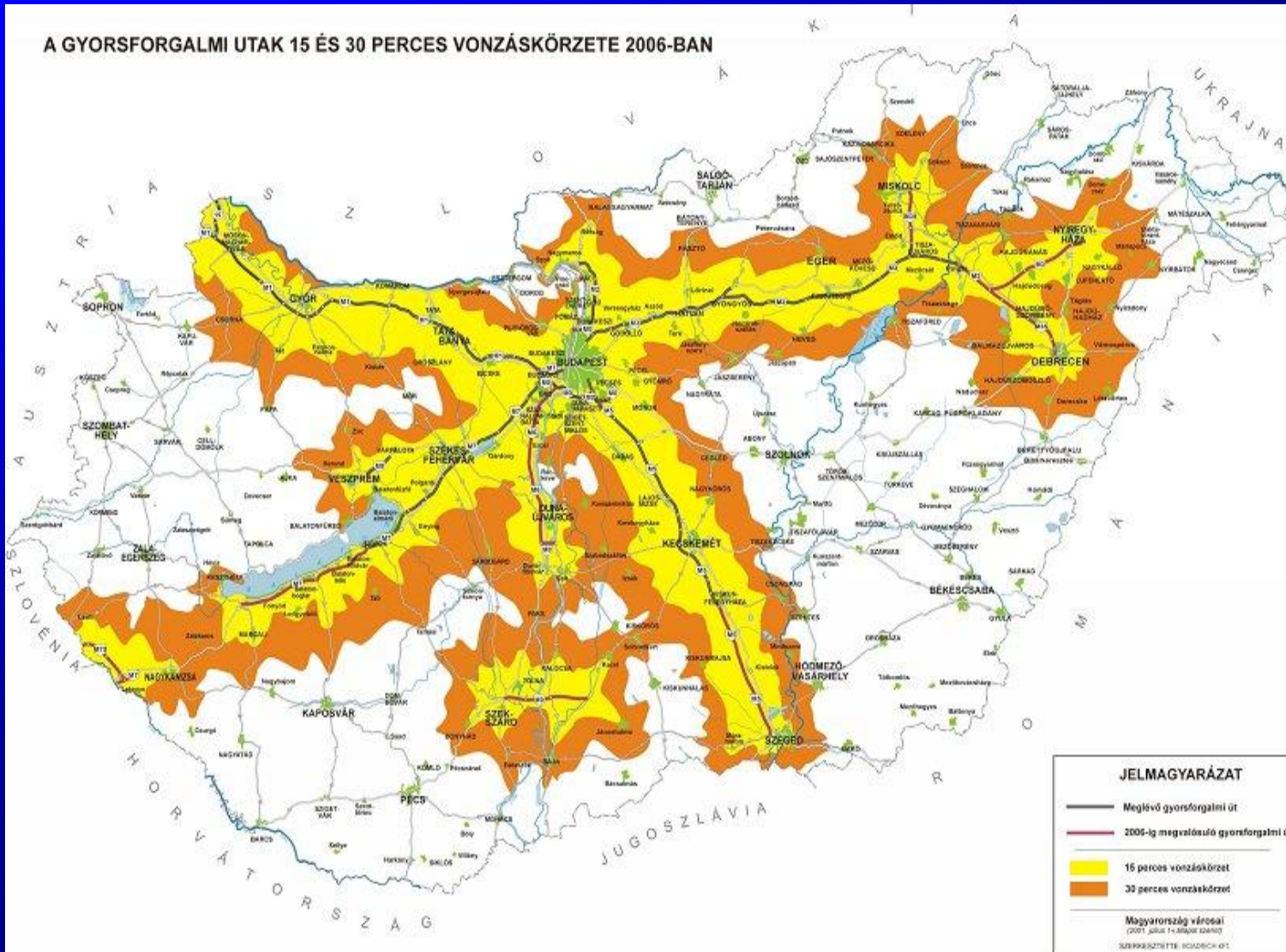

2009.10.08.

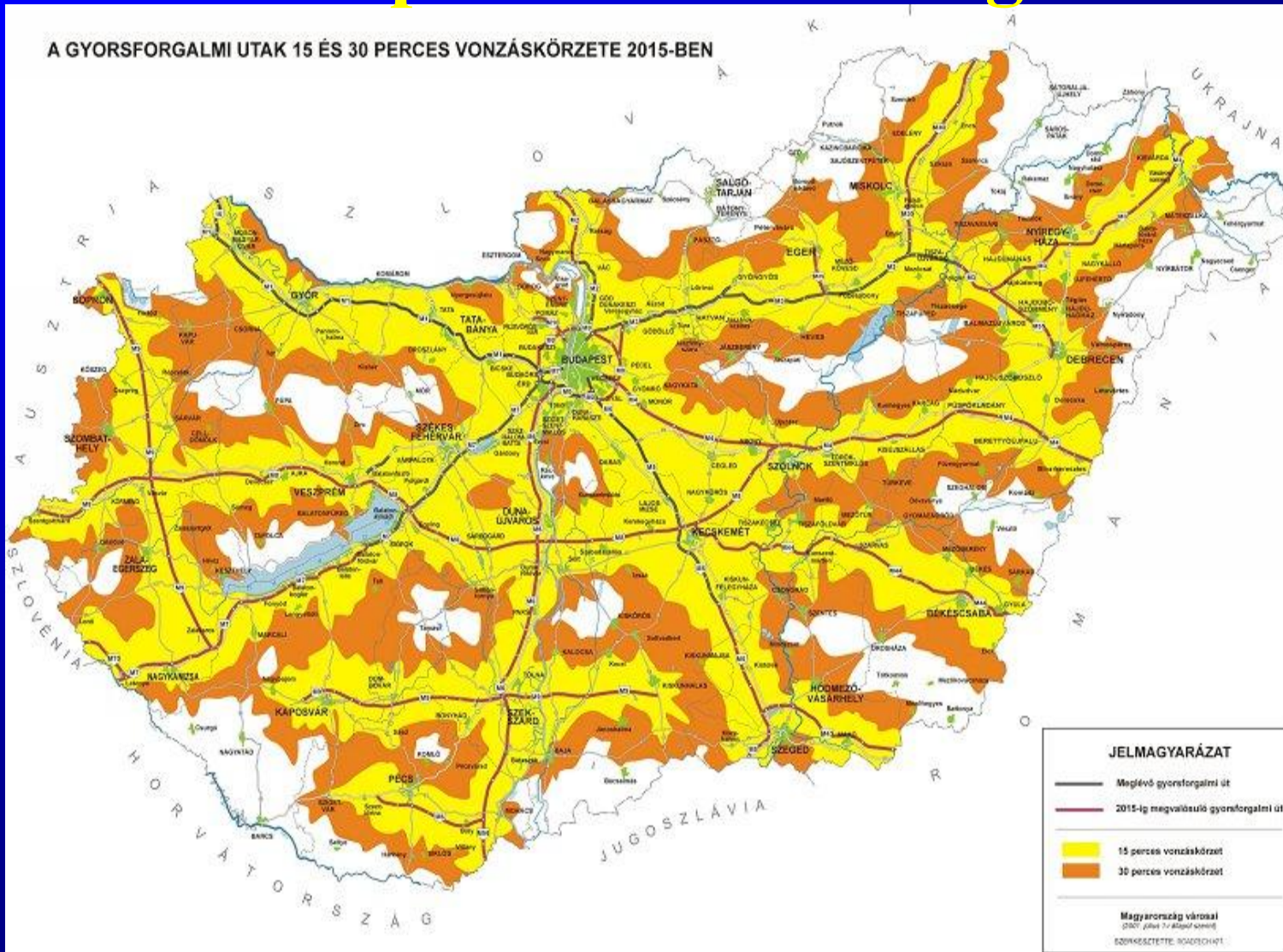
2015-re tervezett autópálya hálózat

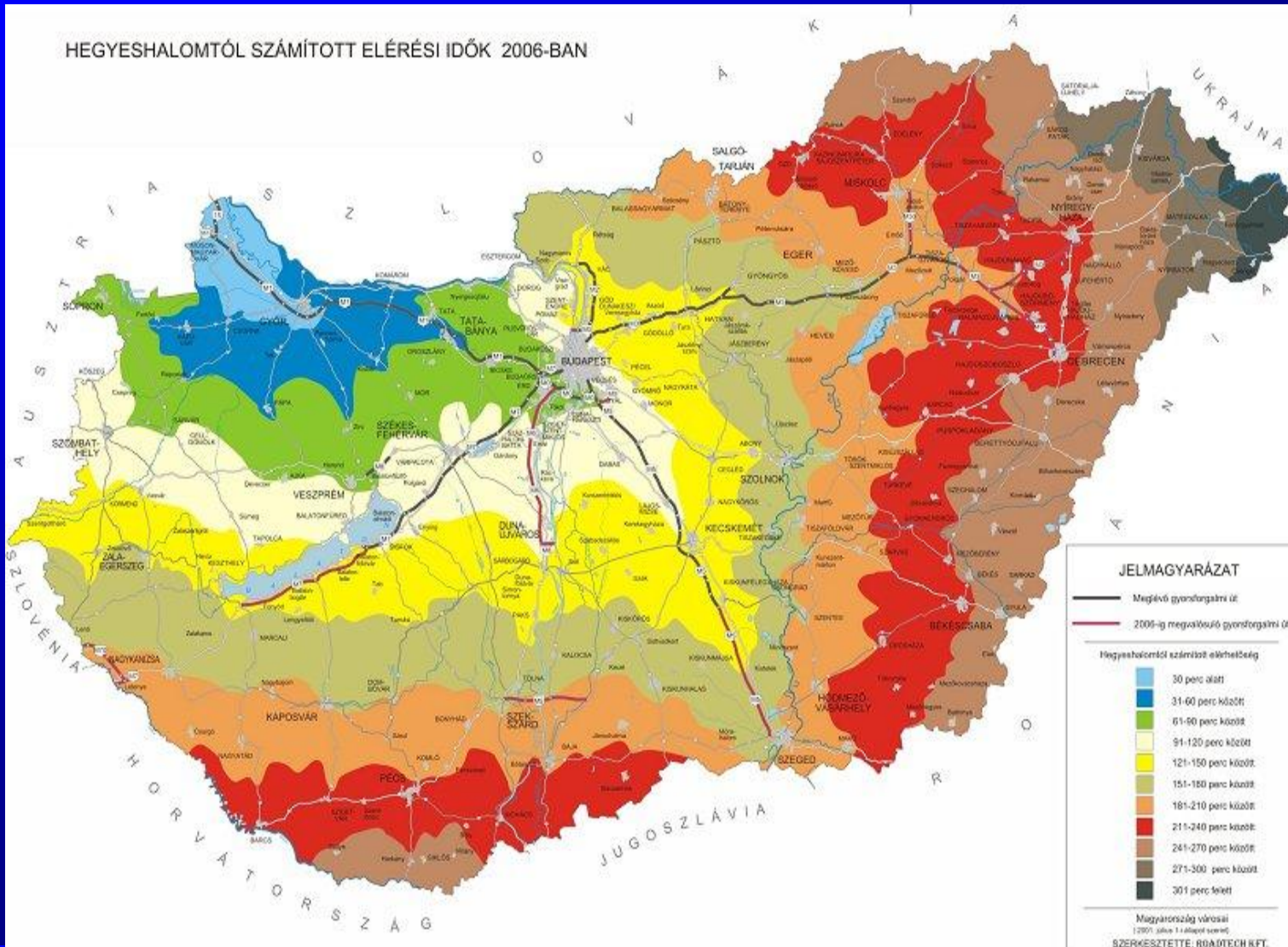
2015-re tervezett autópálya hálózat 15 és 30 perces elérhetősége

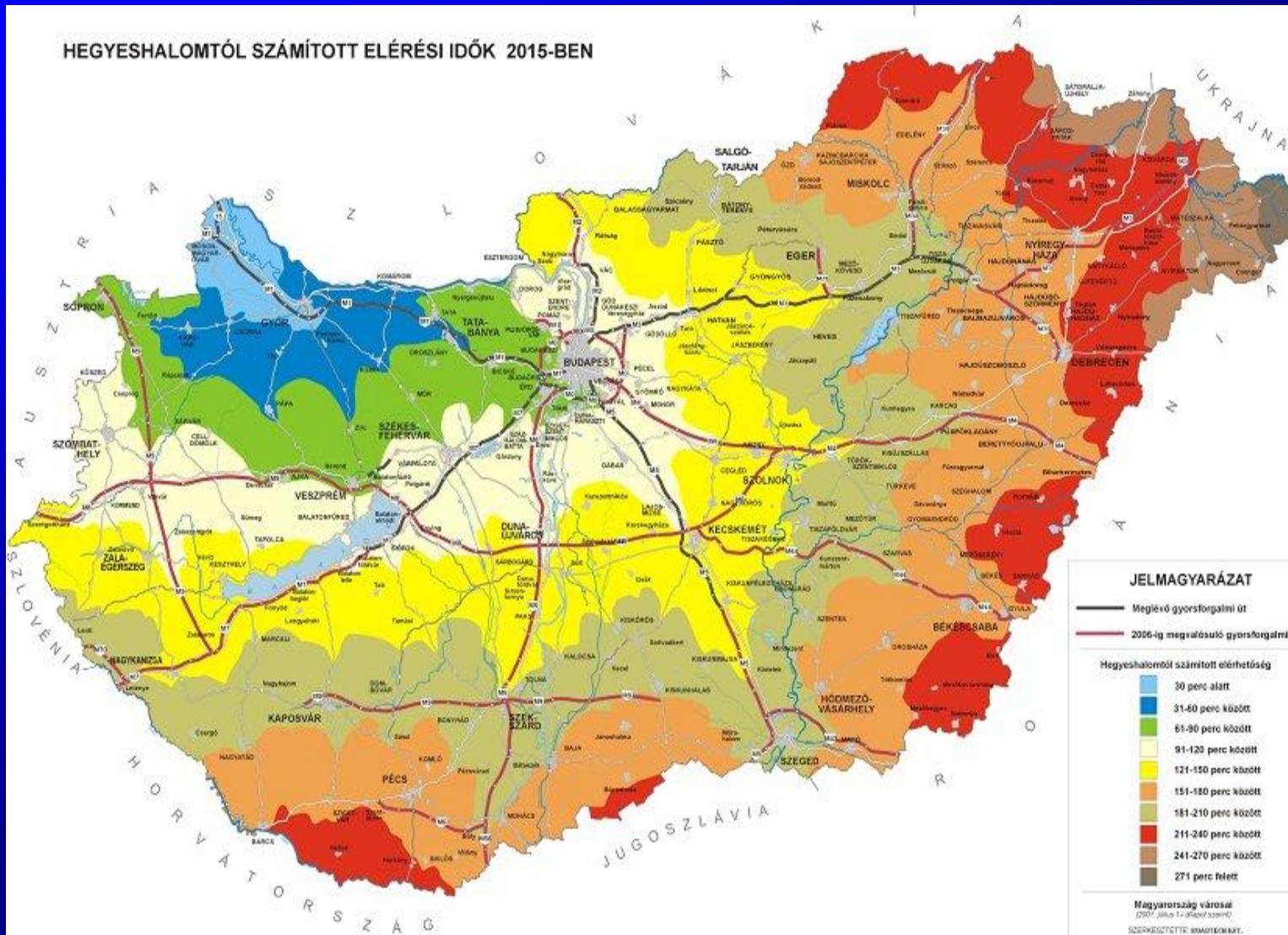
2015-re tervezett autópálya hálózat 15 és 30 perces elérhetősége

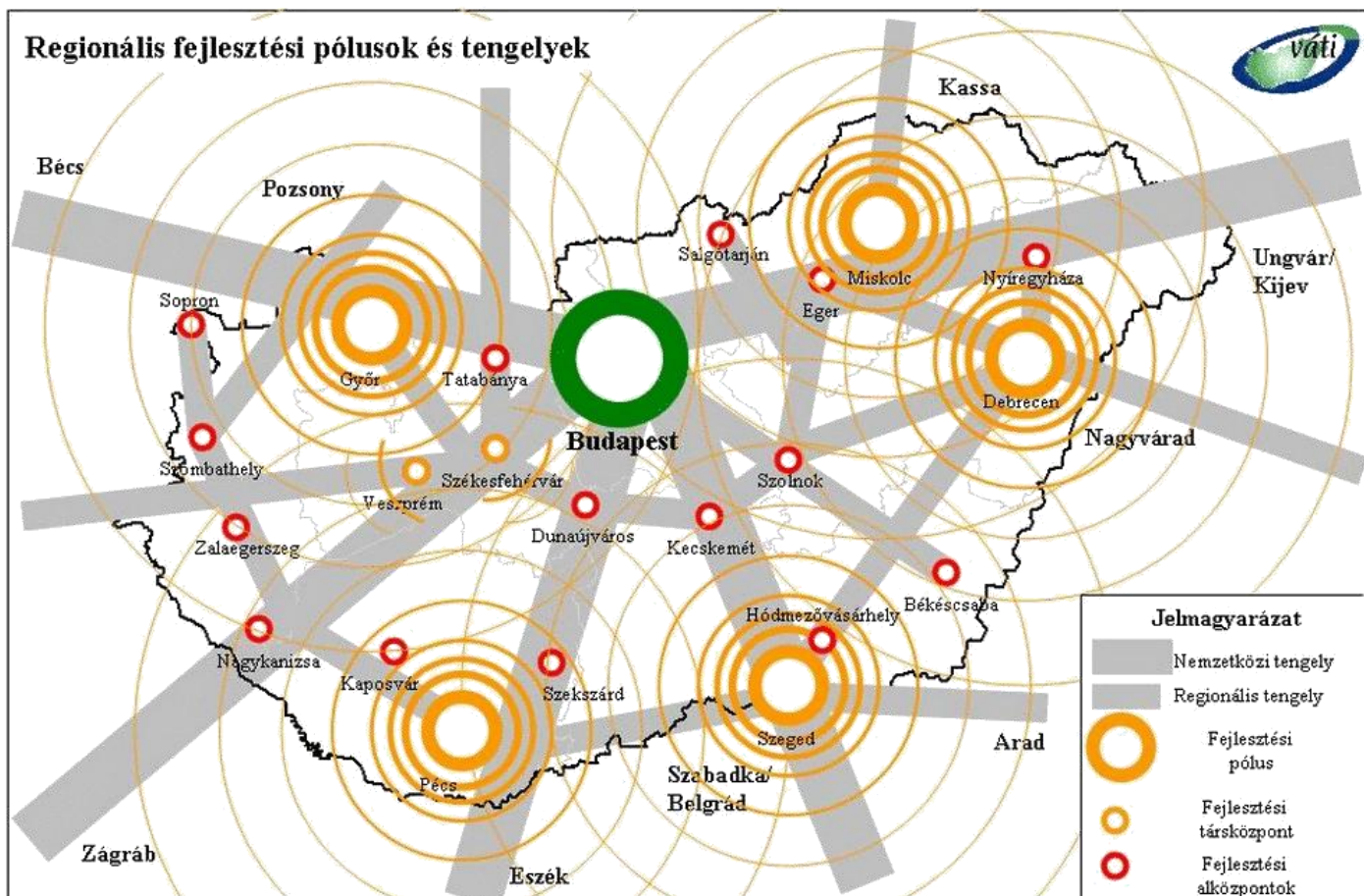
Hegyeshalom elérhetősége percekben 2006-ban

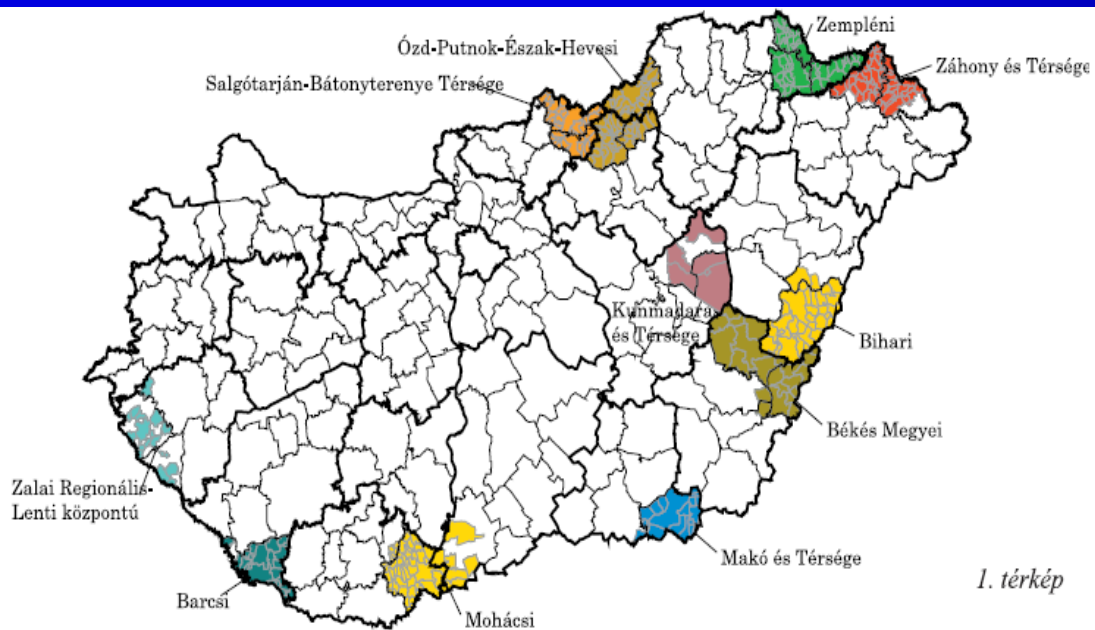
Hegyeshalom elérhetősége percekben 2015-ban

Fejlesztési pólusok és tengelyek Magyarországon

Vállalkozási övezetek

Alacsonyabb társasági adó,
vámmentesség, magasabb
amortizációs kulcs

- ☞ Salgótarján – Bátonyterenye
- ☞ Ózd – Putnok – Észak-Heves
- ☞ Zempléni
- ☞ Záhony és térsége
- ☞ Bihari
- ☞ Békés megye
- ☞ Kunmadaras
- ☞ Makó
- ☞ Mohácsi
- ☞ Barcsi
- ☞ Zala megye – Lenti központú

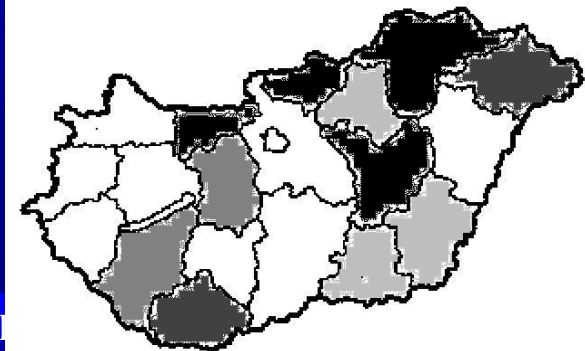
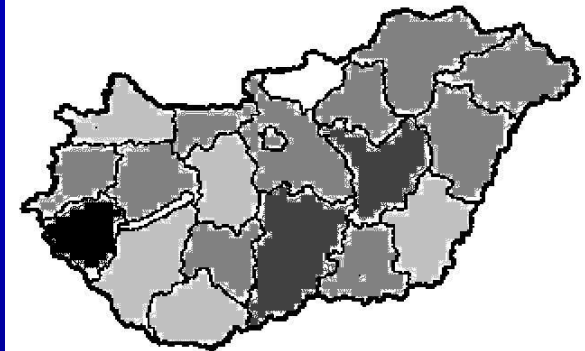
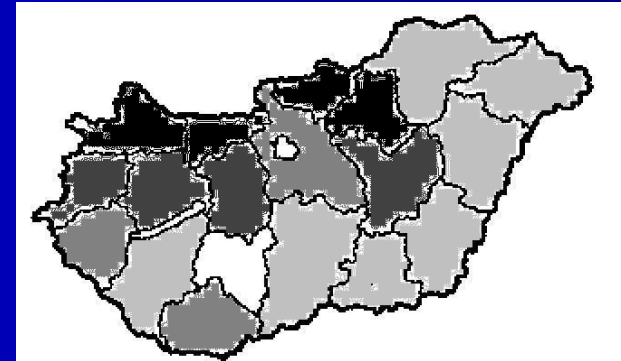

A Széchenyi-terv területi eloszlása

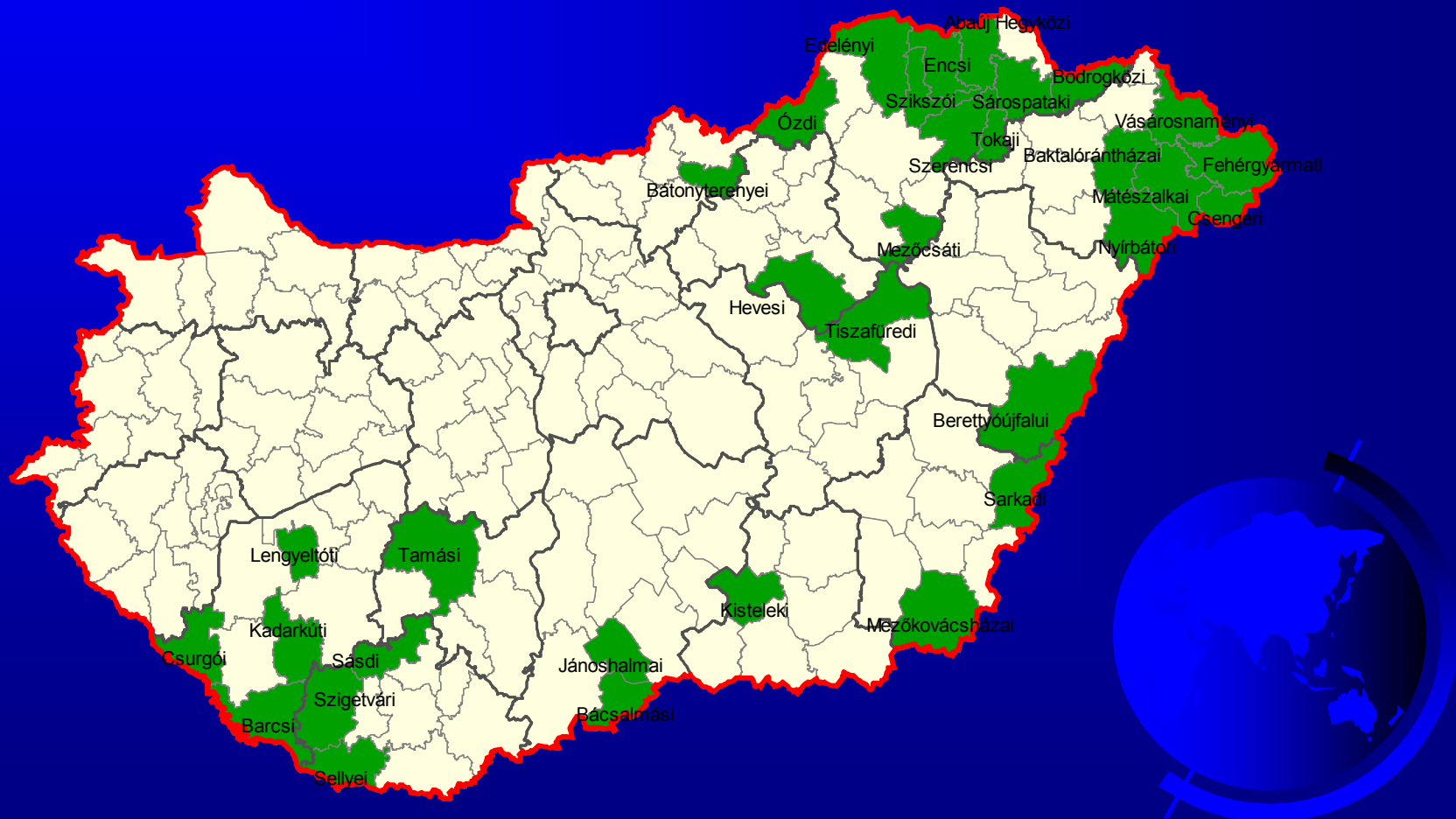
☞ **Nagy vállalatok**

☞ **KKV**

☞ **Foglalkoztatás**

A 33 leghátrányosabb helyzetű kistérség

Ipari parkok

Ipari Parkok Magyarországon (2007. március)

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!
Forman Balázs

